

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७७/७८

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

पशु सेवा विभाग

राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला

त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं

फोन नं. ०१-५३५२३४८, ५३१५७०३

Website: www.nvpl.gov.np

Email: info@nvpl.gov.np

दुई शब्द

यो वार्षिक प्रतिवेदन आ.व. ०७७/७८ मा यस प्रयोगशालाबाट सम्पन्न भएका कार्यहरू तथा यस प्रयोगशालाको बारेमा संक्षिप्त विवरण राखी वार्षिक लक्ष्य अनुसार तयार गरिएको छ। आ.व. ०७५/७६ मा संघीय संरचना अनुरूप तत्कालिन केन्द्रीय जैविकी उत्पादन प्रयोगशाला र रेविज भ्याक्सिन उत्पादन प्रयोगशाला गाभिएर राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला भएको हो। गौगोटी रोगको नियन्त्रण र उन्मूलनको सिलसिलामा सन् १९६३ मा रोग नियन्त्रण प्रयोगशालाको स्थापना भए देखि हाल सम्म यस प्रयोगशालाले पशुहरूमा लाग्ने विभिन्न रोगका १५ प्रकारका खोपहरू उत्पादन गर्दै आएको छ।

गौगोटी रोगको उन्मूलन पश्चात यस मुलुकबाट सन् २०३० सम्म पि.पि.आर रोगको उन्मूलनको लागि यथेष्ट मात्रामा खोप उत्पादन गर्ने मुख्य अभिभारा यस प्रयोगशालाको रहेको छ। नेपाल सरकारको विभिन्न ६ वटा (पिपिआर, खोरेत, भ्यागुते, चरचरे, स्वाइन फिवर तथा रानीखेत) राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रम मध्ये खोरेत बाहेक ५ राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको लागि आवश्यक खोपहरू यस प्रयोगशालाले लक्ष्य अनुरूप उत्पादन गर्दै आएको छ। राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अतिरिक्त यस प्रयोगशालाले कृषकहरूलाई सहज र सुलभ दरमा उपलब्ध हुने गरी पशुपन्छी, कुकुर/विरालो लगायत कुखुरामा लाग्ने विभिन्न रोग विरुद्धका खोपहरू विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनको मापदण्ड अनुसार उत्पादन गर्दै आएको र सन् २०३० सम्म रेविज रोग उन्मूलनको लागि पनि यस प्रयोगशालाले आवश्यक मात्रामा लक्ष्य अनुरूप रेविज खोप उत्पादन गर्दै आएको छ।

यस आ.व. २०७७/७८ मा पनि विश्वव्यापी महामारी कोभिड-१९ ले गर्दा बन्दाबन्दीको अवस्थाले गर्दा केही महिना प्रयोगशाला संचालन हुन नसकेता पनि लक्ष्य अनुरूप खोप उत्पादन गर्न हामी सक्षम भएका छौं तथापी यस प्रयोगशालाको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार केही कार्यक्रम लक्ष्य अनुरूप संचालन हुन सकेन। वार्षिक ४ करोड भन्दा बढी मात्रामा खोप उत्पादन गर्ने क्षमता रहेको यस प्रयोगशालाले विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनको मापदण्ड, निर्देशिका र सुझाव अनुरूप पशुमा लाग्ने रोग विरुद्ध खोप उत्पादन गर्दै समय सापेक्ष प्रयोगशालाको स्तर उन्नति गरी हाल यो प्रयोगशाला BSL 2+ स्तरमा पुगेको छ। आगामी आ.व. २०७८/७९ मा यस प्रयोगशालाले ISO-17025 Accreditation प्राप्त गर्ने कार्य लक्ष्य राखेको छ।

यस वार्षिक पुस्तिकामा प्रयोगशालाले हालसम्म गरेका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरु, कार्यसंचालनमा आएका समस्या र सुझाव यसमा समावेश भए अनुसार गरिएको छ । अन्तमा यस प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशनमा ल्याउन मेहनत गर्नु हुने यस प्रयोगशालाका वरिष्ठ पशु चिकित्सक डा. श्रृजना मानन्धर तथा पशु चिकित्सक डा. सरोज चौधरी लगायत सम्पूर्ण प्राविधिक, आर्थिक प्रशासन तथा कर्मचारी प्रशासन शाखाका कर्मचारीलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । जय पशुधन ।

आषाढ, २०७८

डा. माधव दाहाल

नि. प्रमुख पशु चिकित्सक

राष्ट्रीय खोप उत्पादन प्रयोगशाला

त्रिपुरेश्वर, काठमाण्डौ

१. पृष्ठभूमि

नेपालमा पशुपन्छीमा लाग्ने विभिन्न रोगहरुका कारण पशु उत्पादन, जन स्वास्थ्य र पशु तथा पशुजन्य पदार्थहरुको व्यापारमा प्रतिकूल असर परिरहेको छ भने पशु रोग नियन्त्रण र उन्मुलनका लागि गुणस्तरीय र विश्वसनिय खोपहरुको स्वदेशमै उत्पादन व्यवस्था हुनुपर्ने आवश्यकता छ । प्रारम्भमा गौगोटी रोगको नियन्त्रण र उन्मुलनको सिलसिलामा सन् १९६३ मा रोग निदान प्रयोगशालाको स्थापना भयो जसको मुख्य लक्ष्य पशुपंक्षीहरुको रोग पहिचान गर्नु र गौगाटी रोग उन्मुलनको लागि बाखाको टिस्युबाट भ्याक्सीन उत्पादन गर्नु थियो । सन् १९६७ बाट यस प्रयोगशालाले एच.एस. भ्याक्सीन उत्पादन शुरु गर्‍यो साथै सन् १९६८ बाट रानीखेत र फावल पक्स भ्याक्सीन उत्पादन शुरु भयो । सन् १९७१ मा यस प्रयोगशालालाई भिन्न प्रयोगशालाको रुपमा विकास गरी केन्द्रीय जैविकी उत्पादन प्रयोगशालाको रुपमा स्थापित गरियो ।

शुरुमा यस राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाले थोरै मात्रामा भ्याक्सीन उत्पादन गर्‍यो भने सन् १९८५ पछि पहिलो पशु विकास आयोजनाको सहयोगमा मेशीन र उपकरणहरु थप गरिएपछि उत्पादन बढ्दै गयो । कुखुराको भ्याक्सीनहरु शुरुमा लोकल अण्डाबाट बनाउने गरिन्थ्यो भने सन् १९९७ पछि एस.भि.एस.एल.डि.सि. आयोजनाको आर्थिक सहयोगमा एस.पि.एफ.अण्डाबाट बनाउन थालियो । सन् १९९५ मा पि.पि.आर रोग नेपालमा देखा परेपछि सो रोग नियन्त्रणको लागि सन् २००० मा यस प्रयोगशालामा एस.भि.एस.एल.डि.सि. आयोजनाको प्राविधिक र आर्थिक सहयोगमा टिष्यु कल्चर युनिटको स्थापना गरियो र पि.पि.आर रोग विरुद्धको होमोलोगस टिस्यु कल्चर भ्याक्सीन उत्पादन शुरु गरेर नेपाल दक्षिण एसियामा पि.पि.आर. रोग विरुद्धको भ्याक्सीन बनाउने पहिलो देश बन्यो । अहिले यस प्रयोगशालाले महामारीको बेलामा लगाउने पि.पि.आर. हाइपरईम्युन सिरा समेत उत्पादन गर्दछ । सन् २००६ बाट यस प्रयोगशालाले एच.एस. एरोसोल भ्याक्सीन उत्पादन शुरु गर्‍यो भने सन् २००८ बाट रानीखेत आई.टु.भ्याक्सीन उत्पादन शुरु गर्‍यो । शुरुमा यस प्रयोगशालाबाट उत्पादन हुने भ्याक्सीनहरु निःशुल्क वितरण गरिन्थ्यो भने सन् १९८९ पछि केही भ्याक्सीनहरु बाहेक अरु सम्पूर्ण भ्याक्सीनहरु न्युनतम मूल्य लिई वितरण गर्न थालियो । हाल यस प्रयोगशालाले नेपालमा पि.पि.आर., स्वाईन फिवर, भ्यागुते चरचरे (एच.एस.वि.क्यु) र रानीखेत रोगहरु विरुद्धको राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको लागि पि.पि.आर, स्वाईन फिवर, एच.एस.वि.क्यु संयुक्त र रानीखेत आ.ई.टु भ्याक्सीनहरु निःशुल्क उपलब्ध गराईरहेको छ ।

यो प्रयोगशाला नेपालमा पशुपन्छीको खोपहरु उत्पादन गर्ने एक मात्र राष्ट्रिय प्रयोगशाला हो जसले गौगोटी रोग उन्मुलन गर्न र अन्य विभिन्न पशुपन्छीका रोगहरु नियन्त्रणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको पाइन्छ । यस प्रयोगशालाले विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनको मापदण्ड, निर्देशिका र सुभाव अनुरूप

राष्ट्रियस्तरमा पशुपन्छीका खोपहरु उत्पादन गर्दै समय सापेक्ष रुपमा गुणस्तरीय खोप उत्पादन गर्दै आइरहेको छ। सीमित श्रोत, साधन र जनशक्ति भएको हालको स्थितिमा केन्द्रीकृत रुपमा पशुपन्छीका भ्याक्सीन तथा जैविकी पदार्थको उत्पादन र विकासका लागि राष्ट्रिय निकायको रुपमा काम गर्ने र तत् सम्बन्धी सम्पूर्ण जिम्मेवारी बहन गर्ने यस प्रयोगशालाको उद्देश्य रहेको छ।

यस प्रयोगशालाबाट स्थापना कालदेखि उत्पादन गरिएको विभिन्न भ्याक्सीनहरुको नामावली यस प्रकार रहेका छन्

सि.नं.	भ्याक्सीनको नाम	उत्पादन वर्ष (सन्)
१	गौंगोटी (Rinderpest)	१९६१
२	एच.एस. (Hemorrhagic Septicemia)	१९६७
३	रानीखेत एफ.वन. (New Castle Disease F1)	१९६८
४	फावल पक्स (Fowl Pox)	१९६८
५	एन्टी-रेबिज भ्याक्सिन (Anti-Rabies Vaccine)	१९७०
६	बि.क्यु. (Black Quarter)	१९८४
७	एन्थ्राक्स स्पोर (Anthrax)	१९८९
८	स्वाईन फिवर (Swine Fever)	१९९८
९	रानीखेत लासोटा (New Castle Disease Lasota)	१९९८
१०	गम्बोरो इन्टरमेडियट (Infectious Bursal Disease)	१९९८
११	एच.एस.वि.क्यु संयुक्त (HS and BQ Combined)	१९९९
१२	पि.पि.आर. (Peste des Petits Ruminants)	२०००
१३	एच.एस.एरोसोल (HS Aerosol)	२००६
१४	रानीखेत आई.टु. (New Castle Disease I2)	२००८

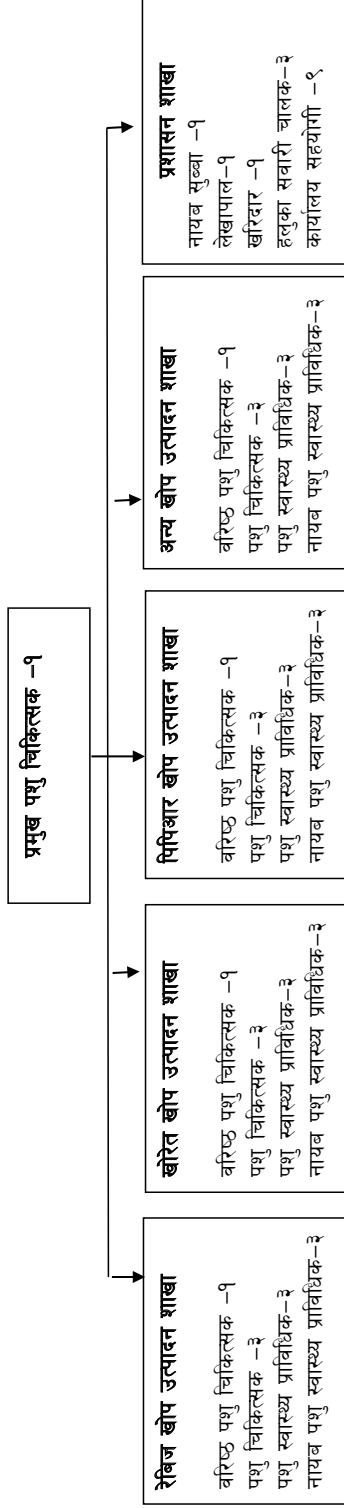
२. प्रयोगशालाको उद्देश्य

यस प्रयोगशालाको मुख्य उद्देश्य भनेको भेटेरिनरी भ्याक्सीन तथा जैविक पदार्थको उत्पादनको लागि राष्ट्रिय निकाय (National Institute for Animal Vaccine) को रूपमा काम गर्ने र तत् सम्बन्धी सम्पूर्ण जिम्मेवारी वहन गर्ने रहेको छ । यसका मुख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- राष्ट्रिय आवश्यकता अनुसार भेटेरिनरी भ्याक्सीन तथा सिरमको आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने
- उत्पादित खोपहरु देशभरी विक्री वितरणको व्यवस्था मिलाई कृषकहरुको पशुधनको संरक्षण गर्ने ।
- भ्याक्सीन उत्पादनमा विविधिकरण तथा गुणस्तर सुधार गर्ने ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रयोगशालाहरूसंग समन्वय गरी भ्याक्सीन उत्पादन प्रविधिलाई Harmonize तथा Standardize गरी परिमार्जित Production Protocol तयार गर्ने ।
- भ्याक्सीन तथा सिरम उत्पादन गर्न आवश्यक सिडहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- भ्याक्सीन तथा सिरम उत्पादन, आयात निर्यातको राष्ट्रिय नीति तथा मापदण्ड तयार गर्न सहयोग गर्ने ।
- राष्ट्रिय आवश्यकता अनुसार जनस्वास्थ्यसंग सरोकार राख्ने अन्य भ्याक्सीनहरुको उत्पादन गर्ने ।
- भ्याक्सीन तथा सिरम आपूर्ति व्यवस्था गर्ने ।
- खोप उत्पादनका नविनतम प्रविधिहरुको विकास गरी नयां खोपहरुको उत्पादन गर्ने ।
- पशु रोग नियन्त्रणका लागि चाहिने जैविक पदार्थहरु उत्पादन गर्ने ।
- खोपहरु उत्पादनको लागि आवश्यक कच्चा पदार्थहरुको खरिद तथा संचयको व्यवस्था गर्ने ।
- प्रयोगशाला जनावरहरुको प्रजनन् तथा पालन पोषणको व्यवस्था मिलाउने ।
- आवश्यकता अनुसार विभिन्न प्रयोगशालालाई ल्याव एनिमल आपूर्ति गर्ने ।
- उत्पादित खोपहरुको वजार विस्तार तथा विक्री वितरण सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- देशका विभिन्न स्थानमा कोल्ड चेन अनुगमन, भ्याक्सिन ढुवानी व्यवस्थापन गर्ने ।

राष्ट्रीय खोप उत्पादन प्रयोगशाला

साँगठनिक संरचना र दरबन्दी विवरण

३. राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाको संरचना तथा कार्य विवरण

उक्त कार्य सम्पन्न गर्न यस प्रयोगशालाको संगठनात्मक र व्यवस्थापकीय संरचना तथा कार्य विवरण देहाय वमोजिमको छ ।

(क) प्रयोगशालाका शाखाहरू तथा तिनको कार्य विवरण

(१) पि.पि. आर. खोप उत्पादन शाखा

- पि.पि.आर. भ्याक्सीन उत्पादनको लागी आवश्यक सेल लाइन उत्पादन तथा संरक्षण गर्ने ।
- पि.पि.आर.भ्याक्सीन तथा सिरम उत्पादन गर्न आवश्यक सिडहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- माग तथा बजेट व्यवस्था अनुरूप खोप उत्पादन गर्ने ।
  - उत्पादित खोपको प्रभावकारीता तथा गुणस्तर यकिन गर्ने ।
  - भ्याक्सीन उत्पादनमा विविधिकरण तथा गुणस्तर सुधार गर्ने ।

(२) रेबिज खोप उत्पादन शाखा

- रेबिज रोग विरुद्ध सेल कल्चर एण्टी रेबिज खोप उत्पादन गर्ने ।
- रेबिज भ्याक्सीन उत्पादनको लागी आवश्यक सिडहरू, सेल कल्चर उत्पादन, संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- उत्पादित खोपको प्रभावकारीता, सेफ्टी तथा गुणस्तर यकिन गर्ने ।
- भ्याक्सीन उत्पादनमा विविधिकरण तथा गुणस्तर सुधार गर्ने ।
- माग तथा बजेट व्यवस्था अनुरूप खोप उत्पादन गर्ने ।

(३) अन्य खोप उत्पादन शाखा

- जिवाणुजन्य खोपहरू (एच.एस.एण्ड वि.क्यू. कम्बाइन्ड, एनथ्राक्स), विषाणुजन्य खोपहरू (स्वाईन फिभर भ्याक्सीन, रानीखेत एफ स्ट्रेन, रानीखेत आर.टु.वि.स्ट्रेन, फाउल पक्स, गम्बोरो लाईभ ईन्टरमिडिएट स्ट्रेन, रानीखेत लासोटा स्ट्रेन, रानीखेत आई.टू. स्ट्रेन) खोपहरू उत्पादन गर्ने ।

- खोप उत्पादन गर्न आवश्यक सिडहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- माग तथा बजेट व्यवस्था अनुरूप खोप उत्पादन गर्ने ।
- उत्पादित खोपको सेफ्टी, प्रभावकारीता तथा गुणस्तर यकिन गर्ने ।
- भ्याक्सीन उत्पादनमा विविधिकरण तथा गुणस्तर सुधार गर्ने ।
- राष्ट्रको बढ्दो पोल्ट्री इण्डस्ट्रीज तथा पोल्ट्रीहरुको संरक्षण गर्न पोल्ट्रीका संक्रामक रोगहरुको विरुद्ध माग अनुसारका खोपहरुको क्रमिक रूपमा उत्पादनमा वृद्धि गर्दै नयाँ खोपहरुको विकास गर्ने ।

(४) योजना शाखा

- मासिक, चौमासिक, वार्षिक रिपोर्टिङ्गको कार्य नियमित रूपमा गर्नुको साथै वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने र वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सरोकारवाला समक्ष पुऱ्याउने ।
- पशु सेवा विभागबाट राष्ट्रिय खोरेत रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको लागि उपलब्ध हुने खोरेत खोप लगायतका अन्य राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रमका खोपहरु जिल्लाहरुको लागि तोकिएको लक्ष्य अनुसार खोप ढुवानी व्यवस्थापन गर्ने ।
- निजिस्तरमा स्टकिष्ट नियुक्ती गरी भेटेरिनरी खोप विक्री वितरण गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७६ बमोजिम खोपहरुको ढुवानी गर्ने ।
- रोगब्याधीको समयमा छिटो छरितो रूपमा भ्याक्सिन उपलब्ध हुने गरी प्रदेशका भ्याक्सिन बैङ्कहरुमा तोकिएका खोपहरु संचय राख्न र पशुपन्छीमा रोगको आउटब्रेकको अवस्थामा कृषकसम्म खोपहरु सर्व सुलभ रूपमा पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाउने ।
- खोपहरुको बजार अध्ययन तथा अनुगमन, औषधि पसलहरुमा खोपको कोल्डचेन अनुगमन, भ्याक्सिन ढुवानी निरीक्षण, स्टकिष्ट पसलमा कोल्डचेन निरीक्षण, प्रशासनिक अडिट निरीक्षणको साथै कोल्ड चेन व्यवस्थापनको कार्य गर्ने ।
- पशु औषधी पसल, स्टकिष्ट पसल, अनुगमनको व्यवस्था मिलाउने ।
- खोपहरुको ढुवानी तथा वितरणको अभिलेख दुरुस्त राख्ने ।

(५) भ्याक्सीन बिक्री बितरण शाखा

- प्रयोगशालामा उत्पादित खोपहरुको बिक्री बितरणको व्यवस्था गर्ने ।
- कृषक तथा वितरकसम्म खोपहरु सर्वसुलभ रुपमा पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाउने ।
- संकलित राजश्व बैक दाखिला गर्ने र अभिलेख राख्ने ।
- खोपहरुको वजार विस्तार तथा प्रचार प्रसार सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मासिक रुपमा राजस्व आम्दानी योजना र लेखा शाखालाई उपलब्ध गराउने ।
- खोपहरुको विक्री बितरणको व्यवस्थित अभिलेख राख्ने ।

(६) डायलुएन्ट शाखा

- खोप उत्पादनको वार्षिक लक्ष्य तोकिए अनुरूप तालिका बनाई विभिन्न खोपहरुको लागि आवश्यक डायलुएन्ट उत्पादन गर्ने ।
- खोपको प्रकार र प्याकिङ मात्रा अनुसार आवश्यक पर्ने डायलुएन्टको उत्पादन व्यवस्थापन गर्ने ।
- अन्य खोप शाखाको लागि आवश्यक डिस्टीलड वाटर उत्पादन गर्ने ।
- व्यवस्थित रुपमा बोइलर संचालन गर्ने र सोका लागि प्रयोग हुने इन्धनको अभिलेख दुरुस्त राख्ने ।
- डायलुएन्ट उत्पादन तथा वितरणको अभिलेख दुरुस्त राख्ने ।

(७) गुणस्तर नियन्त्रण शाखा (क्वालिटी कन्ट्रोल)

- प्रयोगशालामा उत्पादन भएका विभिन्न खोपहरुको आन्तरिक गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने यस शाखाको मुख्य दायित्व हुनेछ ।
- गुणस्तर नियन्त्रणको लागि आवश्यकता अनुसार खोपको सेफ्टी टेष्ट, पोटेन्सी टेष्ट, स्टेरिलिटी टेष्ट, भ्याकुम टेष्ट, इफिकेसी टेष्ट आदि जस्ता परिक्षणहरु गर्ने ।
- खोप उत्पादनमा प्रयोग हुने विभिन्न कच्चा पदार्थहरु, विउ, विजन, केमिकल, रिजेन्ट, मिडिया, सिरम, एन्टीबायोटिक लगायतका अन्य सामग्रीहरुको गुणस्तर आवश्यकता अनुसार जाँच परिक्षण गर्ने कार्य गर्ने ।

(८) गुणस्तर व्यवस्थापन (क्वालिटी एस्युरेन्स) शाखा

- प्रयोगशालाको गुणस्तर व्यवस्थापन शाखाले खोपको गुणस्तरीय उत्पादनको लागि विभिन्न खोप उत्पादन शाखाहरु तथा गुणस्तर नियन्त्रण शाखाबाट SOP/Protocol अनुसार काम भए नभएको यकिन गर्नुका साथै गुणस्तरीय उत्पादन गर्नको लागि खोप उत्पादन शाखाहरु तथा गुणस्तर नियन्त्रण शाखाको नियमन नियन्त्रण गर्ने ।
- प्रयोगशालाबाट उत्पादन भएको भ्याक्सीनहरु प्रयोग गर्न उपयुक्त रहे नरहेको यकिन गरि उपयुक्त भ्याक्सीन मात्र प्रयोगको लागि रिलिज गर्ने ।
- प्रयोगशालाको क्वालिटी म्यानुअल बनाउने तथा प्रयोगशालाको आन्तरिक तथा बाह्य अडिट कार्य गर्ने गराउने ।

(९) आर.एण्ड डी. (R & D) शाखा

- उत्पादनमा रहेका खोपहरुको गुणस्तर सुधारको लागि अनुसन्धान र विकास गर्ने ।
- खोप उत्पादनका नयाँ प्रविधिहरुको ट्रायल परिक्षण, अनुसन्धान र प्रयोगशालामा प्रयोगमा ल्याउन विकास गर्ने ।
- खोप उत्पादनका नयाँ प्रविधिहरुको विकास गर्ने ।
- प्रयोगशालामा उत्पादन नभएका तर देशमा माग भएका खोपहरुको अनुसन्धान गरी विकास गर्ने ।
- एउटै खोपबाट विभिन्न रोगहरु नियन्त्रण गर्न सकिने (Multi-strain / Multi-disease) किसिमका खोपहरुको अनुसन्धान तथा विकास गर्ने ।

(१०) प्रयोगशाला जनावर व्यवस्थापन शाखा

- खोप उत्पादन, परिक्षण, गुणस्तर नियन्त्रणमा प्रयोग हुने प्रयोगशाला जनावरहरु (मुसा, खरायो, गिनी पिग, कुखुरा, बाखा, भेडा, बंगुर, पाडा आदि) को व्यवस्थापन गर्ने ।
- विभिन्न खोपको लागि आवश्यक पर्ने प्रयोगशाला जनावरहरुको माग अनुसार खरिद कार्य गर्ने ।
- प्रयोगशाला जनावरहरुलाई दैनिक रुपमा फिडिड, वाटरिड, लिटरिड, सरसफाई लगायत आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने ।

- खोप उत्पादन, परिक्षण, गुणस्तर नियन्त्रणमा प्रयोग भएका प्रयोगशाला जनावरहरुको व्यवस्थित रूपमा डिस्पोज गर्ने कार्य गर्ने ।

(११) प्रशासन शाखा

- प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरु: दर्ता, चलानी, फाइलिङ्ग, पत्राचार र रेकर्डिङको कार्य व्यवस्थित रूपमा राख्ने ।
- वार्षिक जिन्सी निरीक्षण गराई अभिलेख दुरुस्त राख्ने ।
- कार्यालयमा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरुको व्यक्तिगत विवरणको अभिलेख अध्यावधिक राख्ने ।
- नियमित मर्मत गर्नु पर्ने, लिलाम तथा मिनाहा गर्नुपर्ने जिन्सिहरुको लगत तयारी अवस्थामा राख्ने र सो सम्बन्धी कारवाही अगाडि वढाउने ।
- कार्यालयको खरीद ईकाईले निर्णय गरे अनुसारको सामानहरुको माग फाराम र खरीद आदेश स्वीकृत गराई नियमानुसार खरीद गरि आम्दानी बाध्ने ।
- भौतिक संरचना तथा जिन्सी सामानहरुको विवरण दुरुस्त राख्ने ।
- दर्ता भएका पत्रहरु तोक आदेश अनुसार सम्बन्धित शाखामा बुझाउने व्यवस्था मिलाउने ।
- उत्पादित खोप तथा डाइलुएन्टहरु सम्बन्धित शाखावाट बुझिलिई स्टोर दाखिला तथा नियमानुसार खर्च लेख्ने ।
- कार्यालय र परिसरको सरसफाई, पालो पहरा, सुरक्षा र सवारी साधनहरुको वीमा तथा नविकरण व्यवस्थाको व्यवस्थापन गर्ने ।

(१२) आर्थिक प्रशासन शाखा

- बेरुजु फछ्यौट तर्फ विशेष तत्पर भई सो सम्बन्धी कारवाही गर्ने ।
- समयमै तलबी प्रतिवेदन पास गराउने ।
- को.ले.नि.का.बाट हरेक महिना निकास/सोधभर्ना माग गर्ने, मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन समयमा पठाउने ।
- प्राप्त निकास रकम खातामा आम्दानी बांधी आर्थिक ऐन, नियम अनुसारको कार्यविधि अपनाई र प्रकृया पुऱ्याई खर्च लेख्ने ।

- मासिक निकास खर्च र कार्यक्रम अनुसारको विस्तृत खर्च योजना शाखामा उपलब्ध गराउने ।
- तोकिएको समयमा फाँटबारी लगायत अन्य आर्थिक विवरणहरू तयार पारी सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।
- कार्यालयको योजना शाखा लगायत अन्य शाखाहरूसंग सम्बन्धित कर्मचारीहरूको निकटतममा रही वार्षिक योजना, बजेट तर्जुमा गर्ने र मासिक, चौमासिक, वार्षिक रूपमा प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्न सहयोग गर्ने ।
- आन्तरिक र अन्तिम लेखा परिक्षण गराउने ।
- समयसिमा भित्र आर्थिक विवरण पेश गर्ने ।
- मन्त्रालय, विभाग, म.ले.नि.का., को.ले.नि.बाट समय समयमा जारी भएको निर्देशन एवं परिपत्रहरूको जानकारी राखी सोही अनुसार कार्य सम्पादन गर्ने ।

४. जनशक्ति विवरण

यस प्रयोगशालाको जनशक्ति विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

सि.नं.	पद	दरवन्दी	श्रेणी	पदपुर्तिको अवस्था	रिक्त
१	प्रमुख पशु चिकित्सक	१	रा.प.प्रथम (प्रा.)	१	-
२	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	४	रा.प.द्वितीय (प्रा.)	२	२
३	पशु चिकित्सक	११	रा.प.तृतीय (प्रा.)	१०	१
४	नायब सुब्बा	१	रा.प.अनं. प्रथम	१	-
५	लेखापाल	१	रा.प.अनं. प्रथम	१	-
६	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	११	रा.प.अनं. प्रथम (प्रा.)	८	३
७	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	११	रा.प.अनं. द्वितीय	६	५
८	खरिदार	१	रा.प.अनं. द्वितीय	१	-
९	चालक	३	श्रेणीविहिन	२	१
१०	कार्यालय सहयोगी	९	श्रेणीविहिन	९	
		५३		४१	१२

४.१ यस प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

सि.नं	कर्मचारीको नाम, थर	पद	कैफियत
१	डा. उमेश दाहाल	प्रमुख पशु चिकित्सक	NLSIP काज
२	रिक्त	बरिष्ठ पशु चिकित्सक	
३	डा. माधव दाहाल	बरिष्ठ पशु चिकित्सक	
४	डा. सृजना मानन्धर	बरिष्ठ पशु चिकित्सक	
५	रिक्त	बरिष्ठ पशु चिकित्सक	
६	डा. मनिषमान श्रेष्ठ	पशु चिकित्सक	
७	श्री शिला पन्थ	पशु चिकित्सक	
८	श्री विहारी महतो	पशु चिकित्सक	
९	डा. संन्सी डंगोल	पशु चिकित्सक	
१०	डा. सरोज चौधरी	पशु चिकित्सक	
११	डा. रामचन्द्र आचार्य	पशु चिकित्सक	
१२	डा. श्रृष्टि श्रेष्ठ	पशु चिकित्सक	
१३	डा. सिजन सैजु	पशु चिकित्सक	
१४	डा. विनोद संजेल	पशु चिकित्सक	पशु सेवा विभाग काज
१५	श्री सुर्य प्रसाद लामा	पशु चिकित्सक	
१६	रिक्त	पशु चिकित्सक	
१७	श्री जानकी काफ्ले	नायब सुब्बा	
१८	श्री मेघनाथ लुईटेल	लेखापाल	
१९	श्री तुलसा उपाध्याय	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२०	श्री सगिता नेपाल	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२१	श्री शुशिला के.सी.	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२२	श्री मनोज कुमार मण्डल	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२३	श्री रमला न्यौपाने	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२४	श्री पार्वता गौतम	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२४	श्री सुष्मा मरासिनी	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२६	श्री शारदा थापा	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२७	रिक्त	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२८	रिक्त	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
२९	रिक्त	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
३०	श्री मिना कुमारी राणा क्षेत्री	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	

३१	श्री विमला के.सी।	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
३२	श्री चेता कुमारी बस्नेत	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	कृ.प.वि. मन्त्रालयबाट काजमा
३३	श्री राममाया ग्यापक	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	कृ.प.वि. मन्त्रालयबाट काजमा
३४	श्री कपिल श्रेष्ठ	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	कृ.प.वि. मन्त्रालयबाट काजमा
३५	रिक्त	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
३६	रिक्त	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
३७	रिक्त	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
३८	रिक्त	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
३९	रिक्त	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
४०	रिक्त	नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	
४१	श्री सुवास के.सी	खरिदार	
४२	रिक्त	हलुका सवारी चालक	
४३	श्री भीम बहादुर देउवा	हलुका सवारी चालक	
४४	श्री राजेश त्वाटी	हलुका सवारी चालक	
४५	श्री विष्णुमाया राउत	कार्यालय सहयोगी	
४६	श्री पदम बहादुर श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी	
४७	श्री नागेन्द्र ठाकुर	कार्यालय सहयोगी	
४८	श्री राजु पोडे	कार्यालय सहयोगी	
४९	श्री कुमारी तुलसा श्रेष्ठ (करार)	कार्यालय सहयोगी	
५०	श्री रामचन्द्र खनाल (करार)	कार्यालय सहयोगी	
५१	श्री शोभा शाक्य (करार)	कार्यालय सहयोगी	
५२	श्री टिका राम श्रेष्ठ (करार)	कार्यालय सहयोगी	
५३	श्री सुमन कार्की (करार)	कार्यालय सहयोगी	

राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाबाट उत्पादित भ्याक्सिन सम्बन्धी विवरण तथा बिक्री मूल्य

यस प्रयोगशालाबाट बिक्री वितरण गरिने खोपहरुको मूल्य पशु सेवा विभागको मिति ०६१/२/२८ को निर्णय अनुसार तपसिल बमोजिम रहेको छ ।

तपसिल

क्र.सं.	भ्याक्सिनको नाम	मात्रा	खुद्रा मूल्य (रु)
१.	एच. एस. भ्याक्सिन	२० मात्रा	४०/-
		५० मात्रा	९०/-
२.	एच. एस. एरोसोल भ्याक्सिन	५० मात्रा	९०/-
३.	एच.एस.एण्ड वि.क्यू. कम्वाइन्ड	२० मात्रा	७५/-
		५० मात्रा	१५०/-
४.	पि.पि.आर. भ्याक्सिन	५० मात्रा	१४०/-
		१०० मात्रा	२५०/-
५.	एनथ्राक्स भ्याक्सिन*	५० मात्रा	२००/-
६.	स्वाईन फिभर भ्याक्सिन	२० मात्रा	२१०/-
७.	रानीखेत एफ स्ट्रेन भ्याक्सिन	२०० मात्रा	६५/-
		५०० मात्रा	१२५/-
		१००० मात्रा	२००/-
८.	रानीखेत आर.टु.वि.स्टेरेन	५०० मात्रा	१००/-
९.	फाउल पक्स भ्याक्सिन	२०० मात्रा	१२०/-
१०	गम्बोरो लाईभ (इन्टरमिडिएट) स्ट्रेन भ्याक्सिन	२०० मात्रा	१००/-
		५०० मात्रा	२१५/-
		१००० मात्रा	४१५/-
११.	रानीखेत लासोटा स्टेरेन भ्याक्सिन	२०० मात्रा	६५/-
		५०० मात्रा	१२५/-
१२.	रानीखेत आइ.टु. भ्याक्सिन	१०० मात्रा	४०/-
१३.	एन्टी रेबिज भ्याक्सिन (निजारेब)	१ मात्रा	५५/-

* यी भ्याक्सिनहरू हाललाई स्टकिष्टहरूलाई बिक्री गरिदैन तर पशु सेवा विभाग अन्तरगतका निकाय वा गैर सरकारी संस्थाहरूलाई नियन्त्रित रूपमा शुल्क लिई वितरण गरिन्छ ।

राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाद्वारा उत्पादित खोपहरूको बिक्री वितरण गर्न हालसम्म नियुक्त भएका स्टकिष्टहरूको विवरण

सि.नं.	स्टकिष्टको नाम	ठेगाना	फोन नं.
१	एग्रो भेटेरिनरी कन्सर्न	बिराटनगर-८, मोरङ्ग	०२१-५२४६४८
२	बनेपा भेटेरिनरी ड्रग सप्लायर्स	बनेपा-१०, काभ्रे	०११-६६३४६८
३	मुनाल वायो भेट	त्रिपुरेश्वर, काठमाण्डौ	०१-४२६१०७१
४	सुनगाभा भेट, डिष्ट्रीब्युटर	त्रिपुरेश्वर, काठमाण्डौ	०१-४२६०८७७
५	तुलसी भेट कन्सर्न	नारायणगढ, चितवन	०५६-५२५६२८
६	वीरगंज भेट फर्मा	वीरगंज, पर्सा	०५१-५२२५२२
७	पशुपति भेट सप्लायर्स	पोखरा, कास्की	०६१-५३०३४९
८	नेपाल एग्रो भेट फर्मा	बुटवल-८, रुपन्देही	०७१-५४५५२१
९	हिमालयन एग्रोभेट	नेपालगंज, बाँके	०८१-५२२९७६
१०	पेट भेट सेन्टर	धनगढी-१, कैलाली	०९१-५२३७६३
११	एग्रो भेटेरिनरी ट्रेडिङ्ग सेन्टर	वितार्तामोड न.पा १	
१२	अर्जुनधारा भेट्स फर्मा प्रा.लि.	ईटहरी उ.म.न.पा ४	
१३	मैनाली भेट फर्मा	चन्द्रनिगाहपुर न.पा. १	
१४	मिथिला भेट डिष्ट्रीब्युटर्स	जनकपुर उ.म.न.पा १	
१५	कान्तिपुर भेट डिष्ट्रीब्युटर्स प्रा.लि	ललितपुर म.न.पा. १०	
१६	वनदेवी भेट फर्मा	काठमाडौं म.न.पा. १६	
१७	भेटेरिनरी मेडिसिन सेन्टर	भरतपुर म.न.पा. ३	
१८	मकवानपुर भेट एण्ड डायग्नोसिस सेन्टर प्रा.लि.	हेटौडा उ.म.न.पा.७	
१९	सगरमाथा भेट सेन्टर	नेपालगंज उ.म.न.पा. १	
२०	मेनुका भेट फर्मा	बुटवल उ.म.न.पा. ४	

अनुसूचि २
नियम २१ को उपनियम (२) र नियम २५ को उपनियम १ सँग सम्बन्धित
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
पशु सेवा विभाग

राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर

नेपाल सरकार

तृतीय चौमासिक/वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०७७/७८
बजेट उपशिर्षक नं. ३१२०२१०२
कार्यालय कोड ३१२०२३५०६

आयोजना/कार्यालयको नाम राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला

चालु आ.व. को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिशत रु ; १५३६१९२२१.१; ७९.३१%

चालु आ.व. को हालसम्मको भारित प्रतिशत ; ९३.६१

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	ख.शी.	ईकाई	लक्ष				प्रगति					
				वार्षिक		तेस्रो चौमासिक		वार्षिक		तेस्रो चौमासिक			
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
अ) पूर्णगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू													
११.३.१०.२१८	BSL2+ प्रयोगशाला सफा राख्नको लागि Automatic floor cleaning machine खरिद	३११२२	संख्या	१	०.४६	८	०	१	०	१	१००		
११.३.१०.२६८	अट्याली चेट फ्रिज/ रेफ्रिजरेटर (-80) खरिद	३११२२	पटक	१	१.१४	२२	१	१	१.१४	१	१००	१	१००
११.३.१०.२६९	ल्याब रेफ्रिजरेटर खरिद	३११२२	संख्या	१	०.१३	२.५	१	१	०.१३	१	१००	१	१००
११.३.१०.२७०	वायोसेप्टी क्याबिनेट खरिद	३११२२	संख्या	२	१.०३	२०	२	२	१.०३	२	१००	२	१००
११.३.१०.२७१	प्रयोगशालामा आवश्यक LIMS प्रणाली जडान	३११२२	संख्या	१	१.८८	३८.५	१	१	१.८८	०	०	१	०

११.३.२२.२३८	BSL 2+ प्रयोगशालामा Telephone & Internet Intercom	संख्या	३११२२	संख्या	१	०.२६	५	०	०	०	०	१	१००	०	०
११.३.२२.२५३	भायल क्यापिड मेसिन खरिद	संख्या	३११२२	संख्या	२	०.४१	८	२	०.४१	८	०	०	०	२	०
११.४.२२.३१८	रिष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाको प्रशासनिक भवनको दोस्रो तलामा partition (अन्य सार्वजनिक निर्माण)	पटक	३११५८	पटक	१	०.५२	१०	०	०	०	०	१	१००	०	०
११.४.२२.३६८	राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालामा आकस्मिक द्वार निर्माण	संख्या	३११५८	संख्या	२	०.७७	१५	२	०.७७	१५	१५	२	१००	२	१००
११.४.२२.४७	रेजिड भ्याक्सिन प्रयोगशाला बायोसेफ्टी लेभल 2+ गुरुयोजना निरस्त	प्र.त्रा.	३११५८	प्र.त्रा.	१००	३७.५८	७२८	३२	१५.४८	३००.१	३२	१००	१००	३२	१००
११.६.१३.३८१	प्रयोगशालामा आवश्यक कुर्सी तथा अन्य फर्निचर	संख्या	३११२३	संख्या	८०	०.२१	४	०	०	०	०	८०	१००	०	०
११.६.१३.३८२	प्रशासनिक भवनमा पर्दा खरिद	व. मी.	३११२३	व. मी.	३००	०.०६	१.२	०	०	०	३००	१००.००	०	०	०
११.६.१३.३८६	प्रयोगशाला प्रवेगद्वारा Stainless steel slipper Rack खरिद	संख्या	३११२३	संख्या	४	०.१२	२.४	०	०	०	४	१००	०	०	०
११.६.१३.५१	स्टील दरज	संख्या	३११२३	संख्या	२	०.०२	०.३	०	०	०	२	१००.००	०	०	०
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:															
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू															
१.१.१.२५	ह.स.चा. पाँचौ स्तर	जना	२११११	जना	३	०.७७	१४.८१	०	०.२४	४.५८	३	१००.००	०	१००.००	०
१.१.१.३	रा.प. प्रथम	जना	२११११	जना	१	०.३८	७.५	०	०.१२	२.३	१	१००.००	०	१००.००	०
१.१.१.४	रा.प. द्वितीय	जना	२११११	जना	४	१.३७	२६.४७	०	०.४२	८.१५	४	१००.००	०	१००.००	०
१.१.१.५	रा.प. तृतीय	जना	२११११	जना	११	३.३७	६५.२६	०	१.०२	१८.६३	११	१००.००	०	१००.००	०
१.१.१.६	रा.प.अनं. प्रथम	जना	२११११	जना	१३	३.२	६२.०३	०	०.८८	१८.०८	१३	१००.००	०	१००.००	०
१.१.१.७	रा.प.अनं.द्वितीय	जना	२११११	जना	१२	२.७४	५३	०	०.८४	१६.३	१२	१००.००	०	१००.००	०
१.१.१.८६	कार्यालय सहयोगी	जना	२११११	जना	४	०.७८	१५.३४	०	०.२४	४.७२	४	१००.००	०	१००.००	०
१.२.२.२	संहीनी भत्ता	जना	२११३२	जना	४८	०.५८	११.१६	४	०.१८	३.४८	४८	१००.००	४	१००.००	४
१.२.८.३	चाड पर्व तथा पालो पहरा भत्ता	महिला	२११३८	महिला	३	०.०५	०.८	४	०.०२	०.३	३	१००.००	४	१००.००	४
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरूको पोशाक खर्च	जना	२११२१	जना	४८	०.२५	४.८	४८	०.२५	४.८	४८	१००.००	४८	१००.००	४८

१.६.४.१	कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२१२१३	जना	४८	०.१३	२.५१	४	०.०५	०.५८	४८	१००.००	४	१००.००
२.१.११.१	पदाधिकारीको सुविधाको सञ्चार खर्च	२११४२	जना	१	०.०१	०.१२	१	०	०.०४	१	१००.००	१	१००.००
२.१.२.११	जारको पीउने पानी	२२१११	महिला	१२	०.०५	१.०२	४	०.०२	०.३४	१२	१००.००	४	१००.००
२.१.२.२१	विद्युत महशुल	२२१११	युनिट	८४०००	६.२५	१२१.०८	२८००	२.०८	४०.४५	८४०००	१००.००	२८०००	१००.००
२.१.३.११	ट्याङ्कको पानी	२२१११	महिला	१२	०.०५	१.०१	४	०.०२	०.३३	१२	१००.००	४	१००.००
२.१.६.१	टेलिफोन महशुल	२२११२	महिला	४	०.११	२.०५	४	०.०५	०.८३	४	१००.००	४	१००.००
२.१.६.८	इन्टरनेट महशुल	२२११२	महिला	२	०.०४	०.७२	२	०.०१	०.२७	२	१००.००	२	१००.००
२.१.७.२	वेमसाईट नविकरण	२२११२	पटक	१	०.०३	०.५४	०	०	०	१	१००.००	०	१००.००
२.२.१.६	सह सचिव सुविधाको गाडीको लागि इन्धन	२२२११	लीटर	७०	०.०४	०.८४	२८०	०.०१	०.२८	७०	१००.००	२८०	१००.००
२.२.२.११	मोटरसाईडको लागि पेट्रोल	२२२१२	लीटर	१८२०	०.११	२.११	६२०	०.०४	०.७	१८२०	१००.००	६२०	१००.००
२.२.२.२८	कार्यालय सवारी साधनको लागि डिजेल	२२२१२	लीटर	४८००	०.२६	४.८८	१७६०	०.०८	१.७८	४८००	१००.००	१७६०	१००.००
२.२.२.३३	गाडी, मोटरसाईडका लागि मोजिल, गियर आयल, ब्रेक आयल, आदि	२२२१२	लीटर	५०४	०.०८	१.७६	१६०	०.०३	०.६	५०४	१००.००	१६०	१००.००
२.२.२.५	अनुगमना प्रयोगहुने गाडीको इन्धन	२२२१२	लीटर	२४००	०.१२	२.४	८००	०.०४	०.८	२४००	१००.००	८००	१००.००
२.२.३.२५	ग्यास सिलिन्डर, ब्याट्री	२२३१४	संख्या	२६	०.०२	०.३८	८	०.०१	०.१२	२६	१००.००	८	१००.००
२.२.३.६५	खोप उत्पादनमा प्रयोग हुने बोर्डलर मेसिनको लागि डिजेल	२२३१४	लीटर	७०००	०.३७	७.२	२०००	०.११	२.२	७०००	१००.००	२०००	१००.००
२.२.३.८	जेनेरेटरको लागि डिजेल	२२३१४	लीटर	१५००	०.०८	१.५	५००	०.०३	०.५	१५००	१००.००	५००	१००.००
२.३.१.१	हेभी सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	१	०.२६	५	१	०.०८	१.५	१	१००.००	१	१००.००
२.३.१.२	हलुका सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	४	०.४२	८.२२	४	०.११	२.२२	४	१००.००	४	१००.००
२.३.१.३	दुई पाइपे सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	२१	०.११	२.१	७	०.०४	०.७	२१	१००.००	७	१००.००
२.३.११.५	प्रयोगशालाको खानेपानी ट्याङ्की तथा पाईप मर्मत तथा सुधार	२२२३१	पटक	१	०.१३	२.५	०	०	०	१	१००.००	०	०.००

२.३.२.६२	इलेक्ट्रिक मेसिनरी उपकरण मर्मत	२२२२१	महिला	१२	०.३७	७.२	४	०.११	२.२	१२	१००.००	४	१००.००
२.३.२.६३	प्रयोगशालाको मेसिनरी उपकरण मर्मत	२२२२१	महिला	१२	०.५२	१०.०३	४	०.२१	४.०३	१२	१००.००	४	१००.००
२.३.२.१५१	Lab Animal unit को मर्मत तथा रंग रोपन	२२२३१	पटक	१	०.२४	४.६१	०	०	०	१	१००.००	०	०.००
२.४.१.३४	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	२२३११	महिला	१२	०.२८	५.४	४	०.०८	१.८	१२	१००.००	४	१००.००
२.४.१.३५	स्टेशनरी (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	महिला	१२	०.१५	३	४	०.०५	१	१२	१००.००	४	१००.००
२.४.१.३६	क्षपार्ई खर्च	२२३१५	पटक	१०	०.०८	१.५८	३	०.०२	०.४६	१०	१००.००	३	१००.००
२.४.१.३७	पत्रपात्रिका तथा पुस्तक खरिद	२२३१५	पटक	१२	०.०३	०.६	४	०.०१	०.२	१२	१००.००	४	१००.००
२.४.१.१७	प्रयोगशालाबाट विभिन्न बालपत्र/दस्तावेजको सूचना प्रकाशन	२२३१५	पटक	६	०.३२	६.२१	०	०.०१	०.२१	६	१००.००	०	०.००
२.५.१०.७८	BSL 2+ Annual Maintenance Contract	२२४१८	पटक	१	१.३१	२५.४	१	०.४४	८.६	१	०.००	१	०.००
२.५.२.६८	राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाको इन्क्युमेटर एण्ड म्यालिडेसन	२२४११	पटक	३	०.५५	१०.७१	१	०.१८	३.५१	३	१००.००	१	१००.००
२.५.७.२०८	Lab Animal व्यवस्थापक सहयोगी	२२४१३	जना	१	०.१३	२.४७	१	०.०४	०.८१	१	१००.००	१	१००.००
२.५.७.५	सेवा करारका कर्मचारीलाई पोशाक खर्च	२२४१३	संख्या	५	०.०३	०.५	५	०.०३	०.५	५	१००.००	५	१००.००
२.५.७.८६	खोप उत्पादन सामग्री व्यवस्थापन सरसफाई, निर्मलीकरण तथा बर्षेचा सम्भार सेवा करार	२२४१३	महिला	१	०.०८	१.५६	४	०.०२	०.४८	१	१००.००	४	१००.००
२.५.७.८७	माईक्रोबायोलोजिस्ट करार	२२४१३	जना	२	०.४७	८.१	२	०.१४	२.७	२	१००.००	२	१००.००
२.५.७.८८	बायोटैक्नोलोजिस्ट करार	२२४१३	जना	१	०.२३	४.५५	१	०.०७	१.३५	१	१००.००	१	१००.००
२.५.७.८९	इलेक्ट्रिसियन करार	२२४१३	जना	१	०.१८	३.५१	१	०.०६	१.१	१	१००.००	१	१००.००
२.५.७.८९	कार्यालय सहयोगी करार	२२४१३	जना	५	०.६७	१३	४	०.२१	४	५	१००.००	४	१००.००
२.५.८.२८	कार्यालयका कम्प्युटर, फोटोकपी आदि मेसिनरी मर्मत सेवा करार	२२४१३	पटक	१	०.०७	१.४४	१	०.०२	०.४८	१	१००.००	१	१००.००
२.७.१८.१०१	एस.मि.एफ अण्डा हारोपेटिड व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१	०.०५	१	०	०	०	१	१००.००	०	०.००

२.७.१८.१०३८	Emergency Medicine र टुल बक्स (सामान्य औषधोपचार सामग्री समेत) खरिद तथा जडान	२२५२२	संख्या	६	०.१५	३	०.१५	३	६	०.१५	१	१००.००	६	१००.००	१००.००
२.७.१८.१०४०	SOP, manuals, Formats action plan design and Print	२२५२२	पटक	१	०.२६	५	०.२६	५	१	०.२६	१	१००.००	१	१००.००	१००.००
२.७.१८.१०४१	प्रयोगशालाको उपकरणहरूको आकस्मिक सामग्रीको Spare Parts खरिद	२२५२२	पटक	१	०.५२	१०	०.५२	१०	१	०.५२	१	१००.००	१	१००.००	१००.००
२.७.१८.११५	रेबिज खोपको फिरेडमा गुणस्तर परिक्षण	२२५२२	पटक	६	०.०५	०.८	०.०२	०.३	२	०.०२	६	१००.००	२	१००.००	१००.००
२.७.१८.११६	कर्मचारीहरूको स्वास्थ्य परिक्षण	२२५२२	पटक	५५	०.११	२.२	०	०	५५	०	०	१००.००	०	१००.००	०.००
२.७.१८.०७५	उत्पादित PPR खोपको फिरेडमा गुणस्तर परिक्षण	२२५२२	पटक	१२	०.१२	२.४	४	०.०४	१२	०.०४	१२	१००.००	४	१००.००	१००.००
२.७.१८.०७६	उत्पादित Poultry Vaccinesको फिरेडमा गुणस्तर परिक्षण	२२५२२	पटक	१२	०.१२	२.४	४	०.०४	१२	०.०४	१२	१००.००	४	१००.००	१००.००
२.७.१८.०७७	उत्पादित Classical Swine Fever खोपको फिरेडमा गुणस्तर परिक्षण	२२५२२	पटक	६	०.०६	१.२	२	०.०२	६	०.०२	६	१००.००	२	१००.००	१००.००
२.७.१८.०७८	उत्पादित HSBQ Combined खोपको फिरेडमा गुणस्तर परिक्षण	२२५२२	पटक	६	०.०६	१.२	२	०.०२	६	०.०२	६	१००.००	२	१००.००	१००.००
२.७.१८.०७८	CSF खोपको प्रविधि विकास गरी टायल खोप उत्पादन गरी सेम्टी तथा प्रभावकारिता परीक्षण	२२५२२	पटक	३	०.७७	१.५	१	०.२६	३	०.२६	३	१००.००	१	१००.००	१००.००
२.७.१८.०८८	खोरत खोप उत्पादन Protocol तयार	२२५२२	पटक	१	०.१	२	०	०	१	०	१	१००.००	०	१००.००	१००.००
२.७.१८.०६३	Enterotoxemia विरुद्धको खोप परिक्षणको (Various Tests) लागि उत्पादन	२२५२२	पटक	३	०.८३	१८	१	०.३१	३	०.३१	३	१००.००	३	१००.००	१००.००
२.७.१८.०७५	खोप डुवानी कार्यक्रम (लजिस्टिक खरिद सहित)	२२५२२	पटक	१५	१.०८	२.१	५	०.३६	१५	०.३६	१५	१००.००	५	१००.००	१००.००
२.७.१८.०८	सेल्लाइन उत्पादन, माइरस संरक्षण तथा व्यवस्थापन	२२५२२	महिना	१२	०.१४	२.७६	४	०.०५	१२	०.०५	१२	१००.००	४	१००.००	१००.००
२.७.१८.०८	खोप उत्पादनमा प्रयोग गरिने एन्टिबायोटिक्स लगायतका औषधि खरिद	२२५२२	पटक	३	०.०२	०.४८	१	०.०१	३	०.०१	३	१००.००	१	१००.००	१००.००
२.७.२.२१	माईस कोलोनी तथा टेस्ट एनिमल	२२५२१	महिना	१२	०.१५	३	४	०.०५	१२	०.०५	१२	१००.००	४	१००.००	१००.००
२.७.२.२३	ब्याक्टिरियल भ्याक्सिन (एन्थ्रक्स, एच.एस. र वि.क्यू.कम्बाइन्ड समेत) (राष्ट्रिय एच.एस. वि.क्यू. नियन्त्रण कार्यक्रमको लागि) मिश्रित वितरण ५ लाख डोज समेत) डोज हजारमा	२२५२१	संख्या	७००	०.७२	१४	२००	०.२१	७००	०.२१	४	१००.००	२००	१००.००	१००.००

२.७.२.२४	स्वाइन फ्लू आक्सिन उत्पादन (राष्ट्रीय स्वाइन फ्लू रोग नियन्त्रण कार्यक्रममा निशुल्क ५ लाख डोज समेत) डोज हजारमा	२२५२१	संख्या	७००	०.४३	८.४	२००	०.१२	२.४	७००	१००.००	२००	१००.००
२.७.२.२५	रानीखेत एफ स्ट्रेन आक्सिन उत्पादन (डोज हजारमा)	२२५२१	संख्या	२००००	०.६२	१२	६०००	०.१८	३.६	२००००	१००.००	६०००	१००.००
२.७.२.२५६	PPR, CSF तथा poultry को खोप उत्पादनको लागि आवश्यक विभिन्न साइजका Freeze drying vials खरिद(संख्या हजारमा)	२२५२१	संख्या	३००	१.८६	३६	१००	०.६२	१२	३००	१००.००	१००	१००.००
२.७.२.२५७	Rabies खोप तथा diluent उत्पादनको लागि आवश्यक विभिन्न साइजका glass vials खरिद(संख्या हजारमा)	२२५२१	संख्या	२८०	१.२	२३.२	१००	०.३६	७	२८०	१००.००	१००	१००.००
२.७.२.२५८	HSBQ खोप तथा diluent उत्पादनको लागि आवश्यक विभिन्न साइजका Polypropylene bottle खरिद (संख्या हजारमा)	२२५२१	संख्या	१३४	०.८७	१८.७६	४४	०.३८	७.५६	१३४	१००.००	४४	१००.००
२.७.२.२५९	Rabies खोप उत्पादनको लागि आवश्यक Roller culture bottle खरिद	२२५२१	संख्या	१५००	१.३२	२५.५	५००	०.४४	८.५	१५००	१००.००	५००	१००.००
२.७.२.२६	रानीखेत आर.टु.टी. तथा लासाटा स्ट्रेन आक्सिन उत्पादन (डोज हजारमा)	२२५२१	संख्या	५०००	०.१५	३	१५००	०.०५	१	५०००	१००.००	१५००	१००.००
२.७.२.२६०	PPR तथा Rabies खोप उत्पादनको लागि आवश्यक Tissue culture flask खरिद	२२५२१	संख्या	१०००	०.८३	१६.१	८५०	०.२५	४.८	१०००	१००.००	८५०	१००.००
२.७.२.२६१	PPR तथा Rabies खोप उत्पादनको लागि आवश्यक MEM खरिद	२२५२१	संख्या	१००	१.७	३३	३०	०.५१	८.८	१००	१००.००	३०	१००.००
२.७.२.२६२	पोल्डी खोप उत्पादनको लागि आवश्यक SPF eggs खरिद	२२५२१	संख्या	१५०००	१.८६	३६	५०००	०.६२	१२	१५०००	१००.००	५०००	१००.००
२.७.२.२६३	पि.पि.आर आक्सिन उत्पादन (राष्ट्रीय पि.पि.आर रोग नियन्त्रण कार्यक्रममा निशुल्क वितरणको लागि ७५ लाख र आक्सिन बैकको लागि ५ लाख बिक्रिको लागि ५ लाख डोज समेत) (डोज हजारमा)(कच्चा पदार्थ तथा अन्य मालसामान खरिद खर्च)	२२५२१	संख्या	८५०००	४.४	८५.२८	२५००	१.३१	२५.२८	८५०००	१००.००	२५००	१००.००
२.७.२.२७	रानीखेत आई २ स्ट्रेन आक्सिन उत्पादन (राष्ट्रीय रानीखेत रोग नियन्त्रण कार्यक्रममा निशुल्क वितरणको लागि ३ लाख डोज समेत)(डोज हजारमा)	२२५२१	संख्या	१५०००	०.१८	३.७५	०	०	०	१५०००	१००.००	०	०.००

२.७.२.२७३	रानी खेत खोपको Certified reference seed (F1, R2B Lasota I2) and challenge strain खरिद	२२५२११	पटक	८०००	१	०.६२	१२	१२	०	०.६२	१२	१००.००	०	१००.००
२.७.२.२८	गम्बरो लाइभ तथा फवल पक्स म्याक्सिन उत्पादन (डोज हजारमा)	२२५२११	संख्या	८	८०००	०.४१	८	८	२५००	०.१३	२.५	१००.००	२५००	१००.००
२.७.२.२८	संलग्नक रेबिज म्याक्सिन उत्पादन (रेबिज रोग नियन्त्रणको लागि रेबिज म्याक्सिन बैक्को लागि २५ हजार र रेबिज डे को लागि २५ हजार डोज मिश्रण वितरण समेत) (डोज हजारमा)	२२५२११	संख्या	१५०	१५०	२.०१	३८	३८	५०	०.६७	१३	१००.००	५०	१००.००
२.७.२.३०	खोपहरूको डाइएल्ट उत्पादन	२२५२११	महिना	१२	१२	०.३७	७.२	७.२	४	०.१२	२.४	१००.००	४	१००.००
२.७.५.११२	रेबिज रोग तथा खोप बारे जानकारी मूलक पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	१	०.०५	१	१	०	०	०	१००.००	०	१००.००
२.७.५.६५	खोपहरूको क्याटलगा प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	१	०.०८	१.५	१.५	०	०	०	१००.००	०	१००.००
२.७.५.६६	विभिन्न खोपहरूको फ्लाक्स बोर्ड, पोस्टर, लिफलेट प्रकाशन	२२५२२	पटक	३	३	०.०८	१.५	१.५	१	०.०३	०.५	१००.००	१	१००.००
२.७.५.६७	बार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने	२२५२२	पटक	१	१	०.०५	१	१	०	०.०५	१	१००.००	१	१००.००
२.७.५.६८	संचार माध्यमबाट खोपहरूको प्रचार प्रसार गर्ने	२२५२२	पटक	३	३	०.०८	१.५	१.५	१	०.०३	०.५	१००.००	१	१००.००
२.८.१.३०७	स्टकिट पसलमा कोल्डेन निरीक्षण	२२६११	पटक	६	६	०.१४	२.६६	२.६६	२	०.०५	०.८८	१००.००	२	१००.००
२.८.१.४६४	उत्पादित PPR खोपको फिल्ट्रमा गुणस्तर परिक्षण	२२६११	पटक	६	६	०.२१	३.८८	३.८८	२	०.०७	१.३३	१००.००	२	१००.००
२.८.१.४६५	उत्पादित Poultry Vaccines को फिल्ट्रमा गुणस्तर परिक्षण	२२६११	पटक	६	६	०.२१	३.८८	३.८८	२	०.०७	१.३३	१००.००	२	१००.००
२.८.१.४६६	उत्पादित Swine Fever खोपको फिल्ट्रमा गुणस्तर परिक्षण	२२६११	पटक	३	३	०.०८	१.७६	१.७६	१	०.०३	०.५८	१००.००	१	१००.००
२.८.१.४६७	उत्पादित HSBQ खोपको फिल्ट्रमा गुणस्तर परिक्षण	२२६११	पटक	३	३	०.०८	१.७६	१.७६	१	०.०३	०.५८	१००.००	१	१००.००
२.८.१.५०८	खोपहरूको बजार अध्ययन तथा अनुगमन	२२६११	पटक	६	६	०.१४	२.६६	२.६६	२	०.०५	०.८८	१००.००	२	१००.००
२.८.२.२३	ससुवा अग्रण खर्च र प्रशासनिक अग्रण	२२६१२	पटक	१२	१२	०.१५	२.८८	२.८८	४	०.०५	०.८६	१००.००	४	१००.००
२.८.२.२४	स्टकिट अडिट	२२६१२	पटक	१२	१२	०.१५	२.८८	२.८८	४	०.०५	०.८६	१००.००	४	१००.००

२.८.२.२५	म्याक्सिम दुवानी निरीक्षण	२२६९२	पटक	६	०.९८	३.४३	२	०.०६	१.९४	६	१००.००	२	१००.००
२.८.२.२७	रेविज खोपको फिल्डमा सेप्टी परीक्षण	२२६९२	पटक	६	०.२३	४.४८	२	०.०८	१.४८	६	१००.००	२	१००.००
२.८.१.३	बीमा सवारी साधन	२२२९४	संख्या	२१	०.९८	३.४६	०	०.०२	०.३१	२१	१००.००	०	०.००
२.८.५.१७	प्रयोगशाला परीक्षण तथा खोप उत्पादनको लागि ल्याब एनिमल आहारा व्यवस्थापन	२२३९२	महिना	१२	०.४८	८.५५	४	०.१६	३.१५	१२	१००.००	४	१००.००
२.८.५.३३	पोल्टी खोप उत्पादन तथा खोप परीक्षणको लागि कुखुराको आहारा व्यवस्थापन	२२३९२	पटक	३	०.११	२.१	१	०.०४	०.७	३	१००.००	१	१००.००
२.८.६.४	कार्यालयमा दैनिक चिप्याल खर्च तथा अन्य भेरी आउने विविध खर्च	२२७११	महिना	१२	०.११	२.९६	१	०.०४	०.७२	१२	१००.००	१	१००.००
२.८.८.४	अतिथि सत्कार खर्च	२२७११	पटक	१२	०.०६	१.२	४	०.०२	०.४	१२	१००.००	४	१००.००
२.८.८.७२	दरौ/विश्रुर्मा तथा अन्य पुजाहरूमा हुने खर्च र प्रसाद वितरण	२२७११	पटक	२	०.०२	०.४	०	०	०	२	१००.००	०	०.००
२.८.८.७८	बोलपत्र/दस्तावेजपत्र मुल्यांकन समिति बैठक खाजा खर्च	२२७११	पटक	१५	०.०५	१.०५	५	०.०२	०.३५	१५	१००.००	५	१००.००
८.१.८.५	म्याक्सिम दुवानी (सवारी साधनको भाँडा)	२८५४८	पटक	१२	०.०५	१	१	०.०१	०.२	१२	१००.००	१	१००.००
ख)	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:												
ग)	कार्यक्रम खर्चको जम्मा(क+ख)												
घ)	उपभोग खर्च												
ङ)	कार्यालय संचालन खर्च												
च)	कुल जम्मा खर्च (ग+घ+ङ)												

तयार गर्ने

पेश गर्ने

सदर गर्ने

वार्षिक भारत प्रगति	देश्रो चौमासिक भारत प्रगति
वार्षिक भारत प्रगति प्रतिशत	देश्रो चौमासिक भारत प्रगति प्रतिशत
वार्षिक वित्तीय प्रगति प्रतिशत	देश्रो चौमासिक वित्तीय प्रगति प्रतिशत

एकमुष्ट प्रगति	
%चालु	%जम्मा
७५.२५	८४.३३
७८.३१	७८.३१

समग्र आर्थिक विवरण

सि.नं.	शिर्षक	कैफियत
१	कुल बजेट	रु. १९,३६,९६,०००.००
२	जम्मा निकास र खर्च	रु. १५,३६,१९,२२१.१०
३	वार्षिक भारत प्रगति	९३.६१ %
४	वार्षिक वित्तिय प्रगति	७९.३१ %
५	जम्मा राजश्व	रु. १,६४,५४,३६२.००
६	बेरुजु फछ्यौट	रु. ३,३४,२२,६३५.००

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
पशु सेवा विभाग
राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला
वार्षिक आर्थिक विवरण

आ.ब. २०७७।७८

कोई नं. ३१२०२३५०६

बजेट उप-शिर्षक नं. र नाम ३१२०२१०२३ पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाइन कार्यक्रम

बजेट रकम नं.	बजेट रकम	वार्षिक बजेट रकम		रकमान्तर		वार्षिक कायम बजेट	यो महिना सम्मको खर्च	बजेट बाकी
		थप	घट	थप	घट			
२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	२४४५१०००			घट	२४४५१०००	१८२९७९३७६	६१५३०६२
२११३२	महंगी भत्ता	१११६०००				१११६०००	८३२३३३	२८३६६७
२११३९	अन्य भत्ता	९००००				९००००	२६८२५	६३१७५
२११४२	पदाधिकारी अन्य सुविधा	१२०००				१२०००	५०००	७०००
२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२५१०००				२५१०००	१६६४००	८४६००
२११२१	पोशाक	४९००००				४९००००	३४००००	१५००००
२२१११	पानी तथा बिजुली	१२३१२०००				१२३१२०००	१२३१२०००	०
२२११२	संचार महसूल	३३१०००				३३१०००	१३७७०८५५	१९३२९१५५
२२२११	इन्धन (पदाधिकारी)	८४०००				८४०००	५३३९९।७९	३०६००।२१

अनुसूची २५

नेपाल सरकार
पशु सेवा विभाग
राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर

पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाईन कार्यक्रम
बजेट उपशीर्षक नं: ३१२०२१०२३

वार्षिक आर्थिक विवरण

आ.व. २०७६/७७

खर्च संकेत नं.	खर्च शीर्षक	शुरु बिनियोजित बजेट	पुरक बजेट बाट		रकमान्तरबाट		अन्तिम बजेट	निकाशा	खर्च	बाँकी		कैफियत
			थप	घट	थप	घट				निकाशा	बजेट	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
३११२३	फर्तिचर तथा फिक्चर्स	७९००००					७९००००	७८५४००.८५	७८५४००.८५		४५९९.१५	
३११२२	मेशीनरी औजार	१४०००००			९१०००००		१०५०००००	३७८८३८१.१०	३७८८३८१.१०		६७१६१८.९०	
३११२१	अन्य सार्वजनिक निर्माण	७३८०००००			१५०००००		७५३०००००	६८४४७२००.२९	६८४४७२००.२९		६८५७९९.७१	
जम्मा		७५९९००००					८६५९००००	७३०२०९८२.२४	७३०२०९८२.२४		१३५६०१७.७६	

आर्थिक वर्ष ०७७/७८ मा यस प्रयोगशालामा उत्पादन गरिएका
भ्याक्सीनहरु

National Vaccine Production Laboratory

Vaccine Production Fiscal Year 2077/78							
SN	Name of Vaccine	Production Date	Batch No	Store Entry No	Dose/vial	No of vials	Total Doses
1	ND F1	4/25/2077	2077/78 NDF1-1	6	1000	3415	3415000
		6/28/2077	2077/78 NDF1-2	8	200	9000	1800000
		6/28/2077	2077/78 NDF1-1	8	1000	1600	1600000
		8/30/2077	2077/78 NDF1-1	13	1000	3400	3400000
		12/12/2077	2077/78 NDF1-3	32	500	6750	3375000
		1/12/2078	2077/78 NDF1-4	34	1000	3250	3250000
		3/11/2078	2077/78 NDF1-4	42	1000	3170	3170000
	Total						20010000
	ND Lasota	2077/9/6	77/78-ND LASOTA-1	14	500	6000	3000000
			77/78-ND LASOTA-2		200	10025	2005000
	Total						5005000
2	NDI2	29/5/2077	77/78-NDI2-1	7	200	2500	500000
		9/9/2077	77/78-NDI2-1	15	200	2500	500000
		21/10/2077	77/78-NDI2-1	22	200	2500	500000
3	Total						1500000
4	IBD	2/7/2077	77/78-IBD-1	9	200	12400	2480000
		19/10/2077	77/78-IBD-2	21	500	6700	3350000
		10/3/2078	77/78-IBD-3	41	1000	2180	2180000
	Total						8010000

5	HS&BQ Combined		77/78-HSBQ-1-LOT 1&2	37	50	3810	190500
			77/78-HSBQ-2-LOT 3	38	50	2300	115000
			77/78-HSBQ-3-LOT 4	39	50	2600	130000
			77/78-HSBQ-3-LOT 5&6		50	4200	210000
			77/78-HSBQ-4-LOT 7&8		50	1570	78500
Total							724000
6	CSF	4/7/2077	77/78-CSF-1	10	20	12400	248000
		24/9/2077	77/78-CSF-2	16	20	12000	240000
		13/12/2077	77/78-CSF-3	33	20	10750	215000
	Total						703000
7	PPR	2077.04.25	2077/78/PPR1	1	100	5250	525000
		2077.04.29	2077/78/PPR2	3	100	6950	695000
		2077.09.29	2077/78/PPR3	19	100	5400	540000
		2077.10.18	2077/78/PPR4	20	100	5550	555000
		2077.10.21	2077/78/PPR5	23	100	5550	555000
		2077.10.23	2077/78/PPR6	25	100	5500	550000
		2077.10.27	2077/78/PPR7	27	100	5300	530000
		2077.11.17	2077/78/PPR8	28	50	7000	350000
		2077.11.28	2077/78/PPR9	29	100	7100	710000
		2077.12.04	2077/78/PPR10	30	100	7100	710000
		2078.01.12	2077/78/PPR11	35	100	6950	695000
		2078.03.21	2077/78/PPR12	43	100	7000	700000
		2078.03.23	2077/78/PPR13		50	3100	155000
		2078.03.25	2077/78/PPR14		100	7200	720000
		2078.03.30	2077/78/PPR15		100	5150	515000
Total							8505000
Total Vaccine Dose							44457000

Rabies Vaccine Production F/Y 2077/78

SN	Name of Vaccine	Date of Store Entry	Lot No.	Store Entry Number	Dose/vial	No of vials	Doses of Free vaccine	Doses of Sales Vaccine	Total Doses
1	NeJa Rab	2077/05/10	114	2	1	6913	0	6,913	6,913
2	NeJa Rab	2077/05/10	115	2	1	4887	0	4,887	4,887
3	NeJa Rab	2077/06/16	115	4	1	3950	0	3,950	3,950
4	NeJa Rab	2077/06/27	116	12	1	8400	0	8,400	8,400
5	NeJa Rab	2077/08/01	117	12	1	8380	0	8,380	8,380
6	NeJa Rab	2077/08/01	118	12	10	910	9,100	0	9,100
7	NeJa Rab	2077/08/26	119	11	1	8500	0	8,500	8,500
8	NeJa Rab	2077/09/19	120	17	1	8550	0	8,550	8,550
9	NeJa Rab	2077/09/26	121	17	1	8550	0	8,628	8,628
10	NeJa Rab	2077/09/26	122	18	10	965	9,650	0	9,650
11	NeJa Rab	2077/10/01	123	18	10	950	9,500	0	9,500
12	NeJa Rab	2077/10/18	124	22	1	8650	0	8,650	8,650
13	NeJa Rab	2077/10/18	125	22	1	8800	0	8,850	8,850
14	NeJa Rab	2077/12/04	126	31	1	8350	0	8,350	8,350
15	NeJa Rab	2077/12/04	127	31	1	7350	0	7,350	7,350
16	NeJa Rab	2077/12/04	128	31	1	8850	0	8,850	8,850
17	NeJa Rab	2078/03/06	130	40	10	3620	3620	0	3,620
18	NeJa Rab	2078/03/06	131	40	10	9250	9250	0	9,250
19	NeJa Rab	2078/03/06	132	40	10	9750	9750	0	9,750
						Total	50,870	100,258	151,128

National Vaccine Production Laboratory

Free Vaccine Distribution 2077/78

	CSF	NDI2	HSBQ	PPR	Rabies	FMD	Remarks
Packing Dose	20	200	50	100	10	50	
Date/Sale Vials							
6/29/2077						2080	विराटनगर प्रयोगशाला
7/16/2077						4000	विराटनगर प्रयोगशाला
9/8/2077	8200	1375		12970		1440	विराटनगर प्रयोगशाला
10/27/2077	3900						विराटनगर प्रयोगशाला
12/16/2077						3630	विराटनगर प्रयोगशाला
12/24/2077			1200			1848	विराटनगर प्रयोगशाला
P 1 Total Vials	12100	1375	1200	12970	0	12998	
P1 Total Doses	242000	275000	60000	1297000	0	649900	
P1 Total Dose Target by DLS	242000	275000	60000	1297000		72000	
4/9/2077					50		Chandrapur Nagarpalika
10/18/2077	1250	800		9480		3760	VL Janakpur
12/16/2077						3630	VL Janakpur
12/24/2077			1575			1848	VL Janakpur
1/27/2078						70	बागमती नगरपालिका, सर्लाही
3/31/2078			1285				VL Janakpur
P 2 Total Vials	1250	800	2860	9480	50	9308	
P 2 Total Doses	25000	160000	143000	948000	500	465400	

P2 Total Dose Target by DLS	25000	160000	140000	948000		188000	
5/12/2077					100		मेलुङ्ग ग.पा., दोलखा
5/17/2077			10				विज्ञ केन्द्र, ललितपुर
5/17/2077					50		तामाकोशी गा.पा., दोलखा
5/22/2077					50		विज्ञ केन्द्र, दोलखा
5/28/2077					30		भिमेश्वर न.पा., दोलखा
5/29/2077					20		विज्ञ केन्द्र, सिन्धुली
5/29/2077					10		रत्ननगर नगरपालिका, चितवन
6/1/2077					20		विज्ञ केन्द्र, काभ्रे
6/5/2077					20		टोखा नगरपालिका
6/5/2077					20		NVSA, HICAST
6/5/2077					20		नमोबुद्ध नगरपालिका, काभ्रे
6/5/2077					30		विज्ञ केन्द्र, ललितपुर
6/5/2077					30		विज्ञ केन्द्र, मकवानपुर
6/5/2077					20		बुढानिलकण्ठ नगरपालिका
6/6/2077					15	100	पनौती नगरपालिका
6/7/2077					30		गोदावरी नगरपालिका
6/7/2077					30		नागार्जुन नगरपालिका
6/7/2077					30		कागेश्वरी नगरपालिका
6/7/2077					20		ललितपुर महानगरपालिका
6/8/2077					20		विज्ञ केन्द्र, धादिङ
6/9/2077					20		विज्ञ केन्द्र, सिन्धुली
6/9/2077					30		विज्ञ केन्द्र, नुवाकोट
6/9/2077					20		बनेपा नगरपालिका

6/9/2077									30	मन्थली नगरपालिका
6/11/2077									30	भिमेश्वर न.पा., दोलखा
6/11/2077									20	भरतपुर महानगरपालिका
6/11/2077									50	विज्ञ केन्द्र, चितवन
6/11/2077									30	काठमाण्डौ महानगरपालिका
6/11/2077									30	विज्ञ केन्द्र, काभ्रे
6/12/2077									5	रोशी गाउँपालिका
6/18/2077									30	कोन्थोसोम गाउँपालिका
7/13/2077									10	रामेछाप नगरपालिका
7/18/2077									520	विज्ञ केन्द्र, काभ्रे
7/18/2077									600	विज्ञ केन्द्र, ललितपुर
8/19/2077									30	विज्ञ केन्द्र, चितवन (जनकपुर प्रयोगशालाबाट कट्टा हुने गरी)
8/25/2077	700	225					1220			विज्ञ केन्द्र ललितपुर
9/6/2077		125					1650		320	विज्ञ केन्द्र काभ्रे
9/21/2077								120		विज्ञ केन्द्र काभ्रे
9/23/2077									20	विज्ञ केन्द्र ललितपुर
10/9/2077									200	विज्ञ केन्द्र ललितपुर
10/20/2077									400	विज्ञ केन्द्र चितवन
10/29/2077									100	रत्ननगर नगरपालिका, चितवन
11/6/2077	450	125					1070			विज्ञ केन्द्र धादिङ्ग
11/10/2077	250	100					1270			विज्ञ केन्द्र, चितवन
11/13/2077									300	विज्ञ केन्द्र काभ्रे
11/16/2077	500	125					1760			विज्ञ केन्द्र, मकवानपुर

11/16/2077								10	सुनपती गाउँपालिका, रामेछाप
11/17/2077								50	काठमाण्डौ महानगरपालिका
12/1/2077	600	250		1320					विज्ञ केन्द्र, सिन्धुली
12/1/2077		250		1120					विज्ञ केन्द्र, दोलखा
12/1/2077							300		विज्ञ केन्द्र काभ्रे
12/2/2077	400	175		2490					विज्ञ केन्द्र, नुवाकोट
12/12/2077							528		विज्ञ केन्द्र, चितवन
1/3/2078							1500		विज्ञ केन्द्र काभ्रे
1/19/2078							150		विज्ञ केन्द्र काभ्रे
3/6/2078			100						विज्ञ केन्द्र, मकवानपुर
3/13/2078			200						विज्ञ केन्द्र, चितवन
3/18/2078							200		विज्ञ केन्द्र काभ्रे
3/19/2078							50		विज्ञ केन्द्र सिन्धुली
Bagmati Pradesh Total	2900	1375	310	11900	1480	4888			
Bagmati Pradesh Total Doses	58000	275000	15500	1190000	14800	244400			
Bagmati Pradesh Total Dose Target by DLS	58000	275000	80000	1190000		36000			
9/1/2077	1000	200		3320				1040	विज्ञ केन्द्र, तनहुँ
9/2/2077				400					विज्ञ केन्द्र, म्याग्दी (मुस्ताङ जिल्लाको लागि)
9/7/2077	2250			4040					गण्डकी प्रदेशका लागि (भ्याक्सिन बक व्यवस्थापनको लागि पिपिआर खोप 40000 डोज समेत)

11/4/2077		125			800				विज्ञ केन्द्र, स्याम्दी
12/6/2077	250	100			1400				विज्ञ केन्द्र, गोरखा
12/10/2077			400						विज्ञ केन्द्र, नवलपुर
12/10/2077							320		विज्ञ केन्द्र, नवलपुर
1/6/2078		675			850		2000		पोखरा प्रयोगशाला
Gandaki Pradesh Total Vials	3500	1100	400	10810	0	3360			
Gandaki Pradesh Total Doses	70000	220000	20000	1081000	0	168000			
Gandaki Pradesh Total Dose Target by DLS	65000	220000	20000	991000	0	52000			
9/22/2077							4160		पशुपन्थी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय,
11/2/2077	1500	450		3990					लुम्बिनी प्रदेश
11/2/2077	1750	250		3230					विज्ञ केन्द्र, दाङ्ग
11/9/2077		225		2560					विज्ञ केन्द्र, बाँके
11/9/2077	500	150		2120					विज्ञ केन्द्र, कपिलवस्तु
11/9/2077	1000	250		2390					विज्ञ केन्द्र, रुपन्देही
1/2/2078							1650		विज्ञ केन्द्र, पाल्पा
1/2/2078							2508		विज्ञ केन्द्र, दाङ्ग
1/2/2078							1254		विज्ञ केन्द्र, बाँके
3/11/2078			400						एकिकृत कृषि तथा पशुपन्थी विकास कार्यालय, बर्दिया

3/11/2078				400					विज्ञ केन्द्र, बाँके
3/11/2078				400					एकिकृत कृषि तथा पशुपन्थी विकास कार्यालय, बर्दिया
3/11/2078				800					विज्ञ केन्द्र, दाङ्ग
3/11/2078				400					विज्ञ केन्द्र, रुपन्देही
Lumbini Pradesh Total	4750	1325	2400	14290	0	9572			विज्ञ केन्द्र, कपिलवस्तु
Lumbini Pradesh Total Dose	95000	265000	120000	1429000	0	478600			
Lumbini Pradesh Total Dose Target by DLS	95000	265000	120000	1429000		208000			
8/17/2077		650		10060					सुर्खेत प्रयोगशाला
3/11/2077			700						सुर्खेत प्रयोगशाला
Karnali Pradesh Total	0	650	700	10060	0	0			
Karnali Pradesh Total Dose	0	130000	35000	1006000	0	0			
Karnali Pradesh Total Dose by DLS	0	130000	35000	1006000	0	0			
8/23/2077	1000	875		5000		1920			
1/2/2078				1390		8052			VL Kailali (सुदुरपश्चिम प्रदेशको लागि)
3/11/2078			900						VL Kailali (सुदुरपश्चिम प्रदेशको लागि)
Sudurpaschim Pradesh Total Vials	1000	875	900	6390	0	9972			VL Kailali (सुदुरपश्चिम प्रदेशको लागि)

Sudurpaschim Pradesh Total Doses	20000	175000	45000	639000	0	498600
Sudurpaschim Total Target by DIS	20000	175000	45000	639000		96000
6/11/2077					500	
4/12/2077				500	200	200
4/19/2077					300	160
4/25/2077					300	200
6/6/2077					200	
4/9/2077					500	200
6/11/2077					100	
6/6/2077					20	
6/7/2077					50	kz'cfjfh g kfn
6/7/2077					30	4 Care for animals
6/5/2077					50	नेपाल पशु सेवा प्राविधिक संघ
6/8/2077					50	मध्यपुर एनिमल सोसाइटी
6/8/2077					50	ज् ऋभलतचभ
6/8/2077					50	ब्लषर्बि ल्भउर्बि
6/11/2077					50	पशुपन्थी प्रति निर्दयता रोकावट समाज नेपाल
6/12/2077					50	SnehaÚs Care
6/12/2077					50	केन्द्रिय रिफरल
6/12/2077					20	HART Nepal
8/17/2077					200	NVA, province 5
8/17/2077						160
						VL Surkhet

8/23/2077					100				VL Kailali
8/23/2077						200			VL Pokhara
9/7/2077						200			VL Kailali
9/29/2077					100				VL Pokhara
10/6/2077							200		मेलुङ्ग गाउँपालिका, दोलखा
10/29/2077							100		VL Pokhara
12/3/2077						30			VL Kailali
12/10/2077			40						धादिङ्ग विज्ञान केन्द्र
12/13/2077		20							नेपाल पशु स्वास्थ्य प्राविधिक संघ
1/2/2078					1000				नेपाल बंगुर तथा कुखुरा अनुसन्धान कार्यक्रम, खुमलटार
1/10/2078						150			VL Kailali
1/13/2078					1000	250	2000		VL Janakpur
Lab Total	0	20	40	2700	3600	3220			VL Surkhet
Total Vials	25500	7520	8810	78600	5130	53318			
Total Doses	510000	1504000	440500	7860000	51300	2665900			

आ.व. २०७७/०७८ मा यस प्रयोगशालामा बिक्री गरिएका भ्याक्सीनहरू

Vaccine name (vial)		National Vaccine Production Laboratory Vaccine Sale Record (FY: 2077/78)												Total Amount	20% discount	Discounted amount																
		FI			IBD			CSF			Lasota						MD12		H5N1	Anthrax	PPR	Rabies										
		200	500	1000	200	500	1000	200	500	1000	200	500	1000				100/200	50					50	100	1							
Month	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus	Sale	Bonus										
Strawan	120	20	600	30	700	0	900	0	700	20	0	0	0	0	300	0	100	0	100	0	0	0	0	0	40	74000	14250	59800				
Bhadra	1400	100	1100	50	200	0	600	70	500	40	0	0	200	20	600	20	700	50	500	30	0	0	0	0	5	10800	18250	14000				
Ashoj	2400	127	700	70	800	53	3000	160	1500	125	0	0	0	0	50	0	500	50	500	50	0	0	0	0	50	150000	23500	135500				
Kartik	1100	80	1120	130	1250	115	120	33	975	110	0	0	20	0	800	80	0	25	0	0	0	0	0	0	0	5350	149500	25000	124500			
Mangsir	1200	70	730	45	360	25	250	25	1000	65	0	0	200	20	1300	130	100	5	50	5	0	0	0	0	160	145000	19800	125200				
Poush	600	60	1450	145	1600	165	400	40	450	45	0	0	20	2	200	20	0	0	0	0	0	0	0	0	575	120640	15200	105440				
Magh	1150	110	950	65	400	30	2000	200	1650	90	0	0	10	1	555	50	0	0	0	0	0	0	0	0	423	150650	18850	141800				
Falgun	1200	120	200	20	100	10	1100	110	50	5	0	0	100	10	45	40	0	50	0	0	0	0	0	0	5	372	78040	7800	70240			
Chaitra	1100	110	2850	285	2750	275	600	60	800	80	0	0	200	20	780	70	0	740	74	0	0	800	24	3400	10	25	0	1850	252800	28850	233950	
Baisakh	2500	250	950	95	500	52	1500	150	650	60	40	4	525	50	700	70	120	120	40	40	0	0	0	0	0	700	195570	29000	166570			
Jestha	1000	100	1350	135	1600	165	0	0	700	70	350	35	50	5	200	20	700	70	686	44	35	120	0	120	0	0	360	127350	23800	103550		
Ashar	0	0	1470	147	1590	159	1680	168	1280	128	45	350	25	60	50	1650	165	1000	90	0	100	10	0	160	0	0	500	191770	32540	159230		
Chad	1780	178	102	61	1950	195	52	1490	149	124	270	62	50	0	250	10	150	10	5	0	0	625	12	0	0	0	1300	130750	24450	106300		
Grand Total	10250	1415	15224	1191	13490	911	16940	1353	13025	1015	1550	140	1190	107	6595	540	4810	431	5061	418	437	40	2015	46	5283	55	1766	0	89218	911760	272300	639462

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सम्पन्न गरिएका कार्यक्रमहरूको मुख्य उपलब्धीहरू

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सम्पन्न गरिएका कार्यक्रमहरूको मुख्य उपलब्धीहरू

- ▶ यस प्रयोगशालाको BSL-2± प्रयोगशाला भवनको उदघाटन मिति २०७७/०४/२३ गतेका दिन माननिय कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्री श्री घनश्याम भुषालबाट भएको छ ।
- ▶ मिति २०७७/०८/३ को मा.मन्त्रीस्तरको निर्णयानुसार “पशुपन्छीका खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायलुयन्ट, डायग्नोस्टिक्स लगायतका उत्पादन विक्री वितरण सम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि, २०७७” स्वीकृत भई लागु भई यस आ.व. २०७७/७८ मा १० नयाँ स्टकिष्ट नियुक्त भएको छ ।
- ▶ राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तरगत प्रदेशहरूमा खोप वितरण/ढुवानी भैसकेको छ ।
- ▶ यस आ.व. २०७७/७८ मा खोप विक्रीबाट रु. १,६३,९६,४६२/- राजश्व जम्मा गरेको ।

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कार्य सम्पन्न गर्न परेका समस्याहरू

- मानव संसाधन विकास प्रमुख समस्याको रुपमा रहेको ।
- खोप जस्तो संवेदनशिल पदार्थको उत्पादन तथा गुण नियन्त्रण कार्यमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई Good Manufacturing Practice अनुरूप तालिम, बजेट तथा सरकारको प्रतिवद्धताको कमिले गर्दा Knowledge and skill upgrading मा समस्या देखिएको ।
- विभिन्न किसिमका ठुला तथा साना मेशिनरी सञ्चालन तथा मर्मत गर्न समस्या ।

यस राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाको सामाग्रीहरूको गुणस्तर तथा खर्च सम्बन्धी नर्मस

(पशु सेवा विभागद्वारा मिति २०७४।११।२२ मा स्वीकृत)

एस.पि.एफ. अण्डा (Specific Pathogen Free Egg)

एस.पि.एफ. अण्डा (Specific Pathogen Free Egg) भन्नाले SPF कुखुराको Flock बाट SPF तरिका अपनाई उत्पादन गरिएको Flock को नियमित परिक्षण गरी Quality Assurance उत्पादन भएको हुनु पर्नेछ। अण्डा साथ उत्पादक मुलुकको आधिकारिक भेटेरिनरी निकायबाट प्रमाणपत्र संलग्न गरिएको हुनु पर्नेछ। निम्न रोगहरूको नियमित Sero-monitoring गरिएको र सो को Test Certificate समेत संलग्न भएको हुनु पर्नेछ। SPF अण्डाहरू निम्न रोगहरूबाट मुक्त हुनु पर्नेछ।

S.N.	Name of Disease
1	Avian Adeno Virus
2	Avian Encephalomyelitis
3	Avian Infectious Bronchitis
4	Avian Infectious Laryngotracheitis
5	Avian Leukosis Virus
6	Avian Nephritis Virus
7	Avian paramyxo virus
8	Avian Reo Virus
9	Avian reticulo-endotheliosis virus
10	Chicken Anemia virus (CAV)
11	Fowl Pox Virus
12	Haemagglutinating avian adeno virus (EDS-76 virus)
13	Infectious Bursal Disease virus (IBD)
14	Influenza virus Type-A
15	Marek's Disease virus
16	Newcastle Disease virus
17	Turkey viral rhinotracheitis (Avian pneumo virus)
18	Turkey herpes virus
19	Mycoplasma Spp.
20	Salmonella pollorum
21	Salmonella gallinarum (Fowl Typhoid)
22	Other Salmonella Spp.
23	Hemophilus paragallinarum
24	Avian Tuberculosis
25	Inclusion Body Hepatitis

उत्पादन गरिने भ्याक्सिन तथा उत्पादनका सामग्रीको प्रयोग सम्बन्धी प्रविधिक नर्मस

S.P.F. अण्डाहरूबाट उत्पादन गरिने पोल्ट्री भ्याक्सिन तर्फ :

१ रानीखेत एफ. स्ट्रेन । रानीखेत लासोटा स्ट्रेन भ्याक्सिन

(क) इन्फर्टाईल अण्डा बढीमा	१२ प्रतिशत
(ख) इम्ब्र्योनिक डेथ (प्रिइनोकुलेशन) बढीमा	१५ प्रतिशत
(ग) पोष्ट इनोकुलेशन डेथ बढीमा	२५ प्रतिशत
(घ) एलेन्टाइक ल्फुइड उत्पादन प्रति अण्डा	४-१० मि.लि.

उपरोक्त पदार्थ प्रयोगगरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुसारको सामग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

● २०० मात्राको लागि ३ मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर	११०० गोटा
डाइलुयण्टको लागि १० मि.ली. ग्लासभायल र स्टिकर	११०० गोटा
५०० मात्राको लागि ५ मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर	११०० गोटा
डाइलुयण्टको लागि २० मि.ली. ग्लास भायल र स्टिकर	११०० गोटा
● १००० मात्राको लागि १० मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर	११०० गोटा
डाइलुयण्टको लागि ४० मि.ली. ग्लास भायल र स्टिकर	११०० गोटा

२ रानीखेत एफ. स्ट्रेन (आर.टु.वि.) भ्याक्सिन

(क) इन्फर्टाईल अण्डा बढीमा	१२ प्रतिशत
(ख) इम्ब्र्योनिक डेथ (प्रिइनोकुलेशन) बढीमा	१५ प्रतिशत
(ग) पोष्ट इनोकुलेशन डेथ बढीमा	३० प्रतिशत
(घ) एलेन्टाइक ल्फुइड उत्पादन प्रति अण्डा	२.५(७ मि.लि.)

उपरोक्त पदार्थ प्रयोगगरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुसारको सामग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

● ५०० मात्राको लागि ५ मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर	११०० गोटा
● डाइलुयण्टको लागि २५० मि.ली. पोलि बोतल र स्टिकर	११०० गोटा

३ आई.वि.डि. (गम्बोरो) लाईभ भ्याक्सिन

(क) इन्फर्टाईल अण्डा बढीमा	१२ प्रतिशत
(ख) इम्ब्र्योनिक डेथ (प्रिइनोकुलेशन) बढीमा	१५ प्रतिशत
(ग) पोष्ट इनोकुलेशन डेथ बढीमा	४२ प्रतिशत
(घ) ईम्ब्रीयो तथा मेम्ब्रेन उत्पादन प्रति अण्डा	४-९क ग्राम

उपरोक्त पदार्थ प्रयोग गरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुसारको सामग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

- २०० मात्राको लागि ३ मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर ११०० गोटा
- डाइलुयण्टको लागि १० मि.ली. ग्लास भायल र स्टिकर ११०० गोटा
- ५०० मात्राको लागि ५ मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर ११०० गोटा
- डाइलुयण्टको लागि २० मि.ली. ग्लास भायल र स्टिकर ११०० गोटा
- १००० मात्राको लागि १० मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर ११०० गोटा
- डाइलुयण्टको लागि ४० मि.ली. ग्लास भायल र स्टिकर ११०० गोटा

४ फाउल पक्स

- (क) इन्फर्टाईल अण्डा बढीमा १२ प्रतिशत
- (ख) प्रि इनोकुलेशन इम्ब्रोयनिक डेथ बढीमा १५ प्रतिशत
- (ग) पोष्ट इनोकुलेशन डेथ बढीमा ४० प्रतिशत
- (घ) कोरियो एलनट्वाईक मेम्ब्रेन उत्पादन प्रति अण्डा ०.४- १.९ग्राम

उपरोक्त पदार्थ प्रयोग गरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुसारको सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

- २०० मात्राको लागि ३ मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर ११०० गोटा
- डाइलुयण्टको लागि ५ मि.ली. ग्लासभायल र स्टिकर ११०० गोटा

गाई, भैसी, भेडा, बाखा तथा बंगुरका रोग विरूद्ध उत्पादन गरिने भ्याक्सिन तर्फ :

१ पि.पि.आर.भ्याक्सिन (१ लाख मात्राको लागि)

- (क) मिनिमम एसेन्सियल मेडियम (:ःः) ३ लि.
- (ख) वेब्रिज मेडियम १ लि.
- (ग) फिटल बोभाईन काफ सिरम ३०० मि.लि.
- (घ) टिस्युकल्चर ल्फास्क आवश्यकता अनुसार
- (ङ) अन्यल्याववेयर, ग्लासवेयर तथा केमिकल्स आवश्यकता अनुशार

उपरोक्त पदार्थ प्रयोगगरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुशारको सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

- १०० मात्राको लागि १० मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर ११०० गोटा
- डाइलुयण्टको लागि २५० मि.ली. पोली बोतल र स्टिकर ११०० गोटा
- ५० मात्राको लागि ३ मि.ली. फ्रिज ड्राइङ्ग भायल र स्टिकर ११०० गोटा
- डाइलुयण्टको लागि ५० मि.ली. पोली बोतल र स्टिकर ११०० गोटा

२ एच.एस.भ्याक्सिन (५०० लिटर)

(क) स्टाण्डर्ड न्यूट्रिएन्ट ब्रोथ	१३-१४ किलो ग्राम
(ख) फर्मालिन	२-३ लिटर
(ग) आल्मुनियम पोट्यासियम हाइड्रोअक्साइड	५-६ किलो ग्राम

उपरोक्त पदार्थ प्रयोगगरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुसारको सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

- ५० मात्राको लागि ३०० मि.ली. पोली बोतल र स्टिकर ११०० गोटा
- २० मात्राको लागि १०० मि.ली. पोली बोतल र स्टिकर ११०० गोटा

३ वि.क्यू. भ्याक्सिन (५०० लिटर)

(क) थायोगलाईकोलेट मिडिया	१६-१७ किलो ग्राम
(ख) ग्लुकोज डि	३-४ किलो ग्राम
(ग) फर्मालीन	२-३ लिटर
(घ) आल्मुनियम पोट्यासियम हाइड्रोअक्साइड	५-६ किलो ग्राम

उपरोक्त पदार्थ प्रयोगगरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुसारको सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

- ५० मात्राको लागि ३०० मि.ली. पोली बोतल र स्टिकर ११०० गोटा
- २० मात्राको लागि १०० मि.ली. पोली बोतल र स्टिकर ११०० गोटा

४ एच.एस.एण्ड वि.क्यू. कम्वाइण्ड भ्याक्सिन (५०० लिटर)

(क) स्टाण्डर्ड न्यूट्रिएन्ट ब्रोथ	१३-१४ किलो ग्राम
(ख) थायोगलाईकोलेट मिडिया	१६-१७ किलो ग्राम
(ग) ग्लुकोज डि	३-४ किलो ग्राम
(घ) फर्मालीन	४-६ लिटर
(ङ) आल्मुनियम पोट्यासियम हाइड्रोअक्साइड	१०-१२ किलो ग्राम

उपरोक्त पदार्थ प्रयोगगरी २००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुसारको सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

- ५० मात्राको लागि ३०० मि.ली. पोली बोतल र स्टिकर २२०० गोटा
- २० मात्राको लागि १०० मि.ली. पोली बोतल र स्टिकर २२०० गोटा

५ एन्थ्राक्स भ्याक्सिन (२ लिटर)

(क) न्यूट्रिएन्ट अगार	३००(५००) ग्राम
(ख) ल्यासिरिन	१.२(१.५) लिटर
(ग) सोडियम लकोराईड	०.५(१) किलोग्राम

उपरोक्त पदार्थ प्रयोगगरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागि निम्नानुसारको सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

- ५० मात्राको लागि ५० मि.ली. ग्लास वा पोलीबोतल र स्टिकर ११०० गोटा

● ६ स्वाईन फिभर भ्याक्सिन (८१० हजार डोज)

(क) खरायो ३० गोटा

(ख) बंगुरको पाठा (Challenge test) गर्नु पर्दा १५-२० गोटा

उपरोक्त पदार्थ प्रयोगगरी १००० भायल भ्याक्सीन बनाउनको लागी निम्नानुशारको सामग्री प्रयोग गर्नु पर्दछः

● २० मात्राको लागी ३ मि.ली. फ्रिज डाइङ्ग भायल र स्टिकर ११०० गोटा

● डाइलुयण्टको लागी २० मि.ली. ग्लास भायल ११०० गोटा

उल्लेखित भ्याक्सीनहरू बनाउने क्रममा म्यानुफ्याक्चरिंग लस तथा लागने भायल, बोतल तथा स्टीकरहरू फुटी वा अन्य कारणबाट निम्नानुसार नोक्सानी हुन सक्दछ ।

(क) फ्रिज डाइङ्ग भायल १० प्रतिशत

(ख) डाईलुइन्ट ग्लास भायल १० प्रतिशत

(ग) बोतल नोक्सान १० प्रतिशत

(घ) स्टिकर (लेवल) १० प्रतिशत

(ङ) म्यानु फ्याक्चरिंग लस प्रती व्याच । लट ५ प्रतिशत

नोटः प्राविधिक कारणबस कथम कदाचित मात्र माथि उल्लेखित भन्दा बढी नोक्सानी हुन सक्दछ ।

कुनै पनि भ्याक्सिन उत्पादन गर्दा लागने Antiseptics, Disinfectant, Disposable lab wears, Equipments, Protectives हरू इकाई प्रमुखको सिफारिस अनुसार खर्च गर्नु पर्नेछ ।

प्रयोगशाला जनावरहरूका लागि दाना, सोत्तर तथा अन्य सामाग्रीहरूको प्राविधिक नर्मस्:

१ भेंडा/वाखा:

क) सन्तुलित दाना	२००	ग्राम/भेडा बाखा/दिन
ख) घांस/हरियो तरकारीको पात	२	के. जी./भेडा बाखा/दिन
ग) पराल	५००	ग्रा./भेडाबाखा/दिन सोतरको लागि
वा भुस	१	के.जी.

अथवा

कच्चा पदार्थ बोलपत्रद्वारा खरिद गरि बनाउने

क) मकै	१००	ग्राम/भेडा बाखा/दिन
ख) चना	१००	ग्राम/भेडा बाखा/दिन
ग) नुन	१०	ग्राम/भेडा बाखा/दिन
घ) घांस	२	के.जी./भेडाबाखा/दिन
ङ) पराल	५००	ग्राम/भेडा/दिन
वा भुस	१	के.जी. सोतरको लागि

२ खरायो गिनीपिग

क) सन्तुलित दाना	१००	ग्राम/खरायो/दिन
ख) हरियो सागपात/गाजर	५०	ग्राम/खरायो गिनीपिग/दिन
ग) पराल(सोतर)	१	के.जी./खरायोगिनीपिग/हप्ता

३ माइस

क) सन्तुलित दाना	१२	ग्राम/मुसा/दिन
ख) भुस	११	ग्राम/मुसा/दिन
अथवा		

कच्चा पदार्थ खरिद गरि फर्मूला अनुसार बनाइ १२ ग्राम/दिन प्रति मुसालाइ ख्वाउने ।

क) भुटेको चना पिठो	१५%
ख) भुटेको भटमास धुलो	१५%
ग) मकै भटमास धुलो	१५%

घ) गहुं भटमास धुलो	४५%
ङ) पाउडर दुध	८%
च) नुन	१%
छ) मिनरल मिक्स्चर	१%

जम्मा १०० प्रतिशत

ज) भुस सोतर

४ के.जी./मुसा/बर्ष अथवा ११ ग्राम/मुसा/दिन

४ पाडा/पाडी

१. संतुलित दाना	१ के.जी/पाडा/दिन
२. पराल	४ के.जी./पाडा/दिन
३. घांस/हरियो तरकारीको पात	२ के.जी./पाडा/दिन

५ कुखुरा

१ दिन देखि १ हप्ता	१५ ग्राम/चल्ला/दिन
२ हप्ता चल्ला	२१ ग्राम/चल्ला/दिन
३ हप्ता चल्ला	२५ ग्राम/चल्ला/दिन
४ हप्ता चल्ला	३१ ग्राम/चल्ला/दिन
५ हप्ता चल्ला	४० ग्राम/चल्ला/दिन
६ हप्ता चल्ला	४३ ग्राम/चल्ला/दिन
७ हप्ता चल्ला	४६ ग्राम/चल्ला/दिन
८ हप्ता चल्ला	४७ ग्राम/चल्ला/दिन
९ हप्ता चल्ला	५० ग्राम/चल्ला/दिन
११ हप्ता देखि माथी भुस सोतरको लागि	६० ग्राम/चल्ला/दिन ३०० के.जी/लट

कार्यक्रम संचालन प्राविधिक नर्मसः

राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाबाट संचालन हुने कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा पालन गर्नुपर्ने प्राविधिक नर्मस निम्न अनुसार हुनेछ ।

१. इन्धन अन्य प्रयोजनः विद्युत आपूर्ति नभएको समयमा प्रयोगशालाका फ्रिज, डिप फ्रिज जस्ता मेशिनरी उपकरणहरू सुचारु राखेर उत्पादित खोपहरूको संचय भण्डारण गर्न तथा फ्रिज ड्रायर जस्ता ठूला मेशिनरी संचालन गरेर खोप उत्पादन कार्य गर्नको लागि नियमित रूपमा विद्युत आपूर्ति गर्न जेनेरेटर संचालनार्थ आवश्यक डिजलको अग्रीम रूपमा संचयको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । जेनेरेटर संचालनको अभिलेख नियमित रूपमा राखी कार्यालय प्रमुखबाट प्रमाणित गर्नु पर्नेछ । यस्तै खोप उत्पादन र डाइलुएन्ट उत्पादन कार्यको लागि हेभि मेसिन बोइलरको नियमित रूपमा संचालन गर्न आवश्यक मात्रामा अग्रीम रूपमा डिजेलको संचयको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ । सेललाइन संरक्षणको लागि आवश्यकता अनुसार लिक्वुड नाइट्रोजन खरिद लगायत प्रयोगशाला संचालनार्थ आवश्यक लिक्वुड पेट्रोलियमग्याँस, ब्याट्री आदि र फ्रिज ड्रायर जस्ता हेभी मेशिनरीको लागि आवश्यक आयलहरू, मोबिल, ग्रीज, ग्याँस आदि बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नु पर्नेछ ।
२. सेवा करारः कार्यालयको कार्य प्रकृति अनुसार अति आवश्यक तर कार्यालयमा दरबन्दी नभएका वायोटेक्नोलोजिष्ट, माइक्रोवायोलोजिष्ट, वायोमेडिकल इन्जिनियर, मार्केटिङ अफिसर, मेकानिकल सब-इन्जिनियर, भ्याक्सिन उत्पादन अधिकृत, भ्याक्सिन उत्पादन सहायक, इलेक्ट्रीसियन, कम्प्युटर अपरेटर, सुरक्षाकर्मी, कार्यालय सहयोगी र स्वपर बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार TOR दिएर करार सेवामा राख्न सकिने छ ।
३. भ्याक्सिन सम्बन्धी बजार प्रवर्धन अन्तरक्रियाः प्रयोगशालाबाट उत्पादन भएका खोपहरूबारे जनचेतना अभिवृद्धि गर्न तथा पशुपन्छीमा लाग्ने रोगहरूको रोकथाम कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन २० देखि ३० जनाको सहभागितामा सरोकारवाला निकाय, व्यक्ति, संस्था, व्यवसायीहरूको प्रतिनिधित्व गराई एक दिने अन्तरकृया कार्यक्रम कुनै जिल्लामा संचालन गर्नु पर्नेछ । अन्तरकृया कार्यक्रममा निस्केका निष्कर्ष तथा सुझावहरू प्रतिवेदनको रूपमा अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।
४. खोपहरूको क्याटलग परिमार्जन, खोपहरूको क्याटलग प्रकाशनः यस प्रयोगशालाबाट उत्पादन भएका विभिन्न खोपहरूको कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार क्याटलग प्रकाशन तथा परिमार्जन गरिने छ ।
५. खोपहरूको फ्ल्याक्सबोर्ड, पोस्टर, लिफलेट प्रकाशनः प्रयोगशालामा उत्पादित खोपहरू सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न तथा रोग नियन्त्रण प्रकृयालाई प्रभावकारी बनाउनका लागि विभिन्न किसिमका सुचनामूलक सामग्रीहरूको फ्लेक्स, लिफलेट, बुकलेट, पोस्टर, पम्प्लेट आदि कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार तयार गरि सरोकारवाला निकाय, व्यक्ति, संस्था, व्यवसायीहरूमा वितरण गरिनेछ ।

६. वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने: कार्यालयको अधिल्लो आर्थिक वर्षमा भए गरेका कार्यको प्रगति विवरण समस्या, सुभाव तथा उल्लेखनिय कार्यहरुको कम्पाईल सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरि सम्बन्धित सरोकारवाला समक्ष पठाइने छ । सो कार्यक्रमका लागि आवश्यक पर्ने रकम स्वीकृत बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार हुनेछ ।
७. संचार माध्यमबाट खोपहरुको प्रचार प्रसार गर्ने: रोग के हो ? कसरी सर्न सक्छ ? रोकथाम कसरी गर्ने? खोप प्रयोगको तरिका आदि जस्ता विषयवस्तु र यस प्रयोगशालाबाट उत्पादन भएका खोपहरु सम्बन्धमा कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार विभिन्न सूचनामूलक सामाग्रीहरु तयार गरि विभिन्न संचार माध्यमहरुको प्रयोग गरी प्रचार प्रसार गर्ने जसबाट जनमानस, सरोकारवाला, प्राविधिकहरुमा जनचेतना अभिवृद्धि भई रोग नियन्त्रणमा सहयोग पुग्नेछ ।
८. चौमासिक बुलेटिन प्रकाशन: कार्यालयले प्रत्येक चौमासिकमा भए गरेका कार्य, खोप उत्पादनको स्थिति र प्राविधिक पक्ष, खोप सम्बन्धी जानकारी समेटने गरी चौमासिकमा एक पटक कार्यक्रम बजेटबाट चौमासिक बुलेटिन प्रकाशन गरेर सरोकारवालालाई वितरण गर्नु पर्नेछ ।
९. उत्पादित खोपहरुको फिल्डमा गुणस्तर परिक्षण: राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाबाट उत्पादित विभिन्न खोपहरु कस्तो प्रभावकारी छन् भनि गुणस्तर हेर्नको लागि खोपहरुको (एन्थ्रेक्स बाहेकका खोपहरु) फिल्डमा गुणस्तर परिक्षण गर्नु पर्नेछ । यसमा तोकिएको बाहेककाको हकमा विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनले तोकेको कार्यविधि अनुसार गर्नुपर्ने छ । विभिन्न खोपहरुको फिल्डमा परिक्षण गर्दा विभिन्न पशुपन्छी जात अनुसारका खोपहरुको परिक्षणको लागि बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार कुनै फार्मका पशु पन्छीहरु भाडामा लिएर निम्न अनुसारका पशुपन्छीका प्रजाति प्रयोग गर्नुपर्ने छ ।

- पि.पि.आर.भ्याक्सिनको लागि: बाखा, भेडाको प्रयोग गर्ने ।
- एच.एस.र वि.क्यू. कम्बाइण्ड भ्याक्सिनको लागि: गाई, भैसी जातको प्रयोग गर्ने ।
- एच. एस. एरोसोल भ्याक्सिनको लागि: गाई, भैसी जातको प्रयोग गर्ने ।
- स्वाईन फिभर भ्याक्सिनको लागि: बंगुर, सुगुर, बदेलको प्रयोग गर्ने ।
- रानिखेत एफ स्ट्रेन भ्याक्सीन, रानिखेत आर.टु.वि., लासोटा स्ट्रेन भ्याक्सीन, रानीखेत आई २ भ्याक्सिन, गम्बोरो लाइभ तथा फवल पक्स भ्याक्सीनको लागि: कुखुरा, हाँसको प्रयोग गर्ने ।
- खोरेत भ्याक्सिनको लागि: गाई, भैसी, बंगुर जातको प्रयोग गर्ने ।

खोपहरुको फिल्डमा गुणस्तर परिक्षण गर्न आवश्यक भ्याक्सिन भायल/ फायल/स्प्रे भायल र डायलुएन्ट कार्यालयले उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र अन्य खोप परिक्षणको लागि आवश्यक पशुपन्छी र सामग्रीहरु (सिरीन्ज, निडिल, भ्याकुटेनर, कटन, पशु आहारा तथा फिड सप्लीमेन्ट, पशु औषधीहरु आदि) कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गरी कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने छ । खोपहरुको फिल्डमा गुणस्तर परिक्षण देशभरिको कुनै पनि स्थानमा गर्न सकिने छ । खोप परिक्षणको नतिजा प्राप्त गर्न कार्यालयले एलाइजा, पिसिआर लगायतका आधुनिक

परिक्षणका प्रविधिको प्रयोग कार्यालयमा वा तोकिएको प्रयोगशालामा गर्न सहजिकरण गर्नुपर्ने छ । देशमा गर्न नसकिने गुणस्तर परिक्षण, खोप सम्बन्धी अन्य परिक्षणहरु र देश भित्र गरेको परिक्षण नतिजाको सुनिश्चिताको लागि खोपमा जिवाणु, विषाणुहरुको परिमाण तथा खोपको पोटेन्सी परिक्षण लागि नमूना विदेश स्थित रिफरेन्स प्रयोगशालाहरुमा पठाउन सकिने छ र यसको लागि लाग्ने खर्च कार्यक्रम बजेटबाट व्यहोर्नु पर्नेछ ।

१०. प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीको स्वास्थ्य परिक्षण तथा आकस्मिक उपचार: प्रयोगशालामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई विभिन्न किसिमको स्वास्थ्य जोखिम हुनसक्ने भएकोले कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार स्वास्थ्य परिक्षण गर्न सक्नेछन् । प्रयोगशालामा खोप उत्पादनको क्रममा कुनै दुर्घटना हुन गई कार्यरत व्यक्तिलाई कुनै उपचार गर्नु परेमा कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खर्च गर्न सकिने छ ।
११. भ्याक्सिन उत्पादन व्यवस्थापन कार्यक्रम: विभिन्न प्रयोगशाला शाखाहरु भित्र खोप उत्पादन व्यवस्थापनको लागि आवश्यक ल्याव सामग्री र भ्याक्सिन उत्पादन व्यवस्थापनको लागि आवश्यक भैपरि आउने खर्च कार्यक्रममा बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार खर्च गर्न सकिनेछ ।
१२. खोप उत्पादनमा प्रयोग गरिने एन्टिवायोटिक्स लगायतका औषधि खरिद: खोप उत्पादनमा प्रयोग गरिने औषधीहरु र प्रयोगशालामा काम गर्दा कर्मचारीलाई हुनसक्ने एलर्जी, लाग्न सक्ने रोग, चोट पटक, घाँउ आदिको लागि प्राथमिक उपचारमा प्रयोग गरिने औषधि लगायतका उपचार सामग्री औषधी शिर्षकमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।
१३. इलाइजा प्लेट तथा रिएजेन्ट खरिद: प्रयोगशालाको आवश्यकता अनुसार खोप परिक्षणको लागि कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए बमोजिम इलाइजाप्लेट तथा रिएजेन्ट खरिद गर्नु पर्नेछ ।
१४. पिसिआर प्राइमर तथा रिएजेन्ट खरिद: प्रयोगशालाको आवश्यकता अनुसार खोप परिक्षणको लागि कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए बमोजिम पिसिआर प्राइमर तथा रिएजेन्ट खरिद गर्नुपर्ने छ ।
१५. हाईपर ईम्यून सिरा उत्पादन: यो कार्यक्रम देशको कुनै पनि ठाँउमा संचालन गर्न सकिने छ । प्रयोगशालाबाट उत्पादित विभिन्न खोपहरुको सम्बन्धित पशु वा पंछीमा फिल्डस्तरमा प्रयोग गरी हाइपर ईम्यून सिरा उत्पादन गरिने छ । यसरी उत्पादन गरिएको सिरा सम्बन्धित पशु वा पंछीको रोगमा उपचारार्थ वा प्रयोगशाला प्रयोजनार्थ प्रयोग गरिने छ । कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार यो कार्यक्रम संचालन गर्न फिल्डमा आवश्यक पर्ने पशुपन्छी खरिद वा भाडामा लिनुपर्ने छ । कार्यक्रम संचालनको अवधिमा उक्त पशुपन्छीहरुको लागि आवश्यक फिड सप्लीमेन्ट, विभिन्न रोगहरुको वचावको लागि कक्सीडियोस्टेट, एन्टीवायोटिक्स, सिरिन्ज, निडिल, कटन, भायल, एन्टीसेप्टिक, भ्याकुनेटर आदि सामग्री खरिद गर्नु पर्नेछ ।
१६. माइस कोलोनी तथा टेस्ट एनिमल सेललाइन संरक्षण, उत्पादन तथा व्यवस्थापन: खोप

उत्पादनको लागि आवश्यक कच्चा पदार्थहरू: क्याक्टोरिया, भाइरसको मास्टर सिड वा वर्किङ सिड खरिद तथा व्यवस्थापन, प्रयोगशाला जनावरहरू मुसा, खरायो, गिनी पिग तथा अन्य पशुहरू बाखा जात, भेडा जात, बंगुर जात, कुखुरा जात, भैसी जात, गाई जात आदि खरिद र व्यवस्थापन र संरक्षणको लागि लिक्वूड नाइट्रोजन, खोप उत्पादनको लागि आवश्यक पर्ने भेरो सेल, बिएचके सेल लाइन, अन्य सेल कल्चर गर्न आवश्यक कार्वनडाइअक्साइड लगायतका सामग्री खरिदको संरक्षण, उत्पादन र व्यवस्थापन कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार गर्नुपर्ने छ ।

१७. विभिन्न भ्याक्सिनहरू उत्पादन र नयाँ भ्याक्सिन लन्चिङ: कार्यालयमा उत्पादन गरिने विभिन्न खोपहरू पशु सेवा विभागबाट मिति २०६९।०४।२४ मा स्विकृत स्टेन्डर्ड अपरेटिङ प्रोसिजर फर प्रोडक्सन अफ एनडी (एफ, लासोटा, आई टू, र आरटुबी), आईबिडी, फाउल पक्स, एच.एस., वि.क्यू., एच.एस. एण्ड वि.क्यू. कम्बाइन्ड, एच.एस.एरोसल, एन्थ्रेक्स, स्वाइन फिवर एण्ड पिपिआर भ्याक्सिन्स इन कम्प्लान्स विथ ओआई स्टेन्डर्डस अनुसार उत्पादन गर्नुपर्ने छ । खोरेत भ्याक्सिनको हकमा विभागबाट स्विकृत प्रोटोकल/कार्यविधि अनुसार खोप उत्पादन गर्नु पर्नेछ । प्रयोगशालामा उत्पादन गरिने विभिन्न खोपहरूको लागि कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार आवश्यक कच्चा पदार्थ, विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिद गर्नुपर्ने छ । कुनै नयाँ भ्याक्सिन उत्पादन गर्नुपर्दा सोको प्रोटोकल/कार्यविधि विभागबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ र नयाँ भ्याक्सिन लन्चिङ गर्दा महानिर्देशक, कृषि अनुसन्धान परिषद्का कार्यकारी निर्देशक, निर्देशक र कार्यालय प्रमुखको उपस्थितिमा भ्याक्सिन लन्चिङ कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्नेछ र यसमा लाग्ने खर्च कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार हुनेछ ।

क. पि.पि.आर.भ्याक्सिन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवलिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिङ सामग्रीआदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।

ख. एच.एस. एण्ड वि.क्यू. कम्बाइन्ड भ्याक्सिन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, मिडिया, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवलिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिङ सामग्री, उपकरण आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।

ग. स्वाइन फिभर भ्याक्सिन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, खरायो, सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवलिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिङ सामग्रीआदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।

घ. रानिखेतएफ स्ट्रेन भ्याक्सीन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर

- सिड, सिड, एसपिएफ अण्डा, सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवल्लिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिड सामग्री आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।
- ड. रानिखेत आर.टु.वि. तथा लासोटा स्ट्रेन भ्याक्सीन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, एसपिएफ अण्डा, सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवल्लिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिड सामग्री आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।
- च. हिट स्टेवल आई २ भ्याक्सीन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, एसपिएफ अण्डा, सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवल्लिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिड सामग्री आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।
- छ. गम्बोरो लाइभ तथा फवल पक्स भ्याक्सीन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, एसपिएफ अण्डा, सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवल्लिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिड सामग्री आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।
- ज. एच. एस. एरोसोल भ्याक्सीन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, मिडिया, स्प्रे, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवल्लिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिड सामग्री आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।
- झ. एफ.एम.डी. भ्याक्सीन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने विभिन्न स्ट्रेनका मास्टर सिड वा सिड (ए, ओ, एसिया वान र अन्य देशभित्र देखिएका स्ट्रेन), सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवल्लिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिड सामग्री आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।
- ञ. रेबिज भ्याक्सीन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवल्लिड सामग्री, मार्कर, इङ्क, स्टेम्प, पेकिड सामग्री, उपकरण आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।
- ट. एन्थ्रेक्स भ्याक्सीन उत्पादन: यो खोप उत्पादन गर्नलाई आवश्यक पर्ने मास्टर सिड, सिड, सेल लाइन, विभिन्न केमिकल, रिएजेन्ट, भायल, स्टीकर, लेवल्लिड सामग्री, मार्कर,

इङ्ग, स्टेम्प, पेकिङ सामग्री, उपकरण आदि कच्चा पदार्थ विउ विजन, उपकरण तथा अन्य सामग्री खरिदमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार खरिद गर्नुपर्ने छ ।

१८. खोपहरुको बजार अध्ययन तथा अनुगमन: कार्यालयबाट उत्पादित खोपहरुको बजार अध्ययन तथा अनुगमन कार्यालयले गर्नु पर्नेछ । अनुगमनका क्रममा कार्यालयबाट उत्पादित विभिन्न खोपहरुको बजारमा माग र आपूर्तिको अवस्था, खोपको उपलब्धता, खोप सम्बन्धमा भएका गुनासो जस्ता पक्ष समेटेर खोपहरुको बजार अध्ययन तथा अनुगमन गरि प्रतिवेदनको रूपमा अभिलेख राख्नु पर्नेछ, र आगामी खोपहरुको उत्पादनको लक्ष्य निर्धारण गर्दा प्रतिवेदनको विश्लेषण गरी लक्ष्य निर्धारणको योजना तयार गर्नु पर्नेछ ।
१९. औषधि पसलहरुमा खोपको कोल्डचेन अनुगमन: कार्यालयबाट उत्पादित खोपहरुको विक्री वितरण गर्ने देशभरिका भेटेरिनरी औषधी पसलहरुमा खोपहरुको संचय भण्डारण कोल्डचेनको अवस्थाको अनुगमन प्रयोगशालाले गर्नु पर्नेछ । अनुगमनका क्रममा देखिएका समस्या र दिइएका सुझाव कार्यालयमा अभिलेखको रूपमा राख्नु पर्नेछ ।
२०. भ्याक्सिन ढुवानी निरीक्षण: कार्यालयबाट उत्पादित खोपहरुको प्रयोगशाला देखि विक्री वितरण गर्ने पशु औषधी पसल / भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र र प्रदेशका पशुपन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशालासम्मको ढुवानी जिम्मेवारी कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार प्रयोगशालाको हुनेछ । कोल्डचेनको अवस्थाको निरीक्षण र राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको लागि पशुपन्छीका खोपहरु ढुवानी गर्दा प्राविधिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त किसिमले खोपहरु ढुवानी हुन भनेर भ्याक्सिन ढुवानी निरीक्षण गरिनेछ । भ्याक्सिन ढुवानी निरीक्षणको क्रममा यदि कुनै समस्या देखिएमा त्यसको तत्काल समाधानका उपायहरु अबिलम्बन गरिने छ, र कार्यालयलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
२१. समिक्षा गोष्ठीमा सहभागी हुने: चौमासिक, वार्षिक र योजना तर्जुमा गोष्ठीमा कार्यालयको प्रतिनिधित्व हुने गरी गोष्ठीमा सहभागि हुनु पर्नेछ । कार्यालयबाट उत्पादित खोपहरुको बारेमा सरोकारवालाहरुमा समसामयिक जानकारी गराउनु पर्नेछ । खोपको उत्पादन, उपलब्धता, गुणस्तर, समस्या जस्ता पक्षमा आएका प्रश्न, जिज्ञाशाहरुको उत्तर, प्रतिक्रिया दिनुको साथै भविष्यको लागि उपयुक्त सुझावहरु ग्रहण गरेर लागु गर्नु पर्नेछ ।
२२. स्टकिष्ट पसलमा कोल्डचेन निरीक्षण: कार्यालयबाट उत्पादित खोपहरुको विक्री वितरण कार्यका लागि स्टकिष्टहरुले खोपहरु के कस्तो अवस्थामा राखेका छन्, संचय भण्डारण कोल्डचेनको निरीक्षण कार्यालयले समय समयमा गर्नु पर्नेछ । निरीक्षणका क्रममा देखिएका समस्या र दिइएका सुझाव कार्यालयमा अभिलेखको रूपमा राख्नु पर्नेछ ।
२३. प्रशासनिक अडिट निरीक्षण: कार्यालय र अन्य कार्यालयका कर्मचारीहरुको सहयोगमा कार्यालयबाट उत्पादित खोप विक्री वितरण गर्ने भेटेरिनरी औषधि पसलहरु र स्टकिष्टहरुको समय समयमा प्रशासनिक अडिट गर्नु पर्नेछ । अडिटका क्रममा देखिएका समस्या र समाधानको लागि दिइएका सुझाव कार्यालयमा अभिलेखको रूपमा राख्नु पर्नेछ ।

२४. प्रयोगशाला परिक्षण तथा खोप उत्पादनको लागि ल्याव एनिमलको कल्याण तथा आहारा व्यवस्थापन: कार्यालयबाट उत्पादन भएका विभिन्न खोपहरुको सेफ्टी टेष्ट र अन्य प्रयोगशाला परिक्षण र खोप उत्पादनको लागि आवश्यक पर्ने ल्याव एनिमलहरु मुसा, खरायो, गिनी पिग, कुखुरा, बाखा, भेडा आदि पशुहरुको लागि आहारा र ल्याव एनिमलको कल्याणतथा व्यवस्थापनमा लाग्ने खर्च पशु तथा पंछीहरुको आहारा शिर्षकमा बजेट व्यवस्था भए अनुसार गर्नु पर्नेछ ।
२५. एन्टीजन तयार गर्ने: देशमा आवश्यकता भए अनुसार विभिन्न जिवाणु, विषाणु आदिको एन्टीजन तयार गर्न कार्यक्रम बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार खर्च गर्न सकिने छ ।
२६. खोपको प्रविधि विकास, गुणस्तर नियन्त्रण, प्रभावकारिता अध्ययन अनुसन्धान गर्ने: विश्वमा विकास भएका खोपका नयाँ प्रविधिहरुको देश भित्र विकास गर्न, खोपहरुको गुणस्तर नियन्त्रण गर्न र विभिन्न खोपहरुको प्रभावकारिता अध्ययन अनुसन्धान गर्न कार्यक्रम बजेटमा व्यवस्था भए अनुसार खर्च गर्न सकिने छ ।
२७. **Laboratory Waste Disposal** व्यवस्थापन: कार्यालय प्रयोगशालाबाट निस्कने विकार, खेर जाने सामग्री र जिवाणु, विषाणु जस्ता संवेदनशिल वस्तुहरु वातावरणमा जान नदिन कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार कार्यालयले प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।
२८. कार्यालयको **Accreditation** गर्ने: कार्यालय अन्य संस्था, कम्पनी, देशहरुबाट पनि चिनिई मान्यता प्राप्त गराउनकार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार Accreditation का खुडकिलाहरु पुरा गर्दै गई कार्यालयको Accreditation गर्नुपर्ने छ ।
२९. **NS** प्रमाणपत्र लिने: कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार कार्यालयले NS प्रमाणपत्र लिने व्यवस्था गर्नुपर्ने छ ।
३०. **ISO Certificate** लिने: कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था भए अनुसार कार्यालयले ISO Certificate प्राप्त गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने छ ।
३१. भ्याक्सिन उत्पादन / एन्टीजन उत्पादन सम्बन्धी वैदेशिक तालिम: समय सापेक्ष नयाँ प्रविधि भित्र्याउन, कुनै भ्याक्सिन उत्पादन विशेषको तालिम, टिस्युकल्चर तालिम, लायफोलाइजर संचालन तालिम, बोयलर संचालन तालिम, वायोसेफ्टी तालिम, एन्टीजन बनाउने, खोप/ एन्टीजन स्टान्डर्डाइज गर्ने, असल प्रयोगशाला अभ्यास तालिम जस्ता विषयहरुमा कर्मचारीहरुलाई नियमित रुपमा तालिम दिन कार्यक्रममा बजेट व्यवस्था गर्नुपर्ने छ ।
३२. भ्याक्सिन सम्बन्धी अवलोकन भ्रमण: कार्यालयका कर्मचारीहरुलाई अन्य मुलुकहरुमा भइरहेका भ्याक्सिन उत्पादन सम्बन्धी जानकारी लिन कार्यालयले भ्याक्सिन सम्बन्धी अवलोकन भ्रमण नियमित रुपमा राख्न बजेट व्यवस्था गर्नुपर्ने छ ।
३३. भ्याक्सिन व्यवस्थापन समिति: कार्यालयको खोप सम्बन्धी स्टकिस्ट निर्देशिका, कार्यविधि, भेटेरिनरी जैविकी सम्बन्धी मापदण्ड, प्रोटोकल, म्यानुअल बनाउन वा परिमार्जन गर्न, खोप

उत्पादन तथा विक्री वितरण सम्बन्धी निर्देशन दिन, खोपको दर रेट निर्धारण गर्न, निःशुल्क वितरण गरिने खोपहरुको नितीगत निर्णय गर्न र अन्य भ्याक्सिन उत्पादन सम्बन्धी निर्णय गर्न निम्न अनुसारको भ्याक्सिन व्यवस्थापन समिति रहने छः

- (क) महानिर्देशक, पशु सेवा विभाग – अध्यक्ष
- (ख) उप-महानिर्देशक, पशु स्वास्थ्य महाशाखा – सदस्य
- (ग) उप-महानिर्देशक, क्वारेन्टाइन कार्यालय महाशाखा – सदस्य
- (घ) प्रमुख, भेटेरिनरी गुणस्तर तथा नियमन कार्यालय – सदस्य
- (ङ) प्रमुख, केन्द्रीय पशुपन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला – सदस्य
- (च) वातावरणविद – एक जना – सदस्य
- (छ) प्रतिनिधि – पशुपन्छी विकास मंत्रालय – सदस्य
- (ज) आमन्त्रित विषय विशेषज्ञ – बढीमा दुई जना – सदस्य
- (झ) प्रमुख, राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाबाट – सदस्य सचिव

भ्याक्सिन व्यवस्थापन समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार समय समयमा बस्ने छ । आर्थिक नर्मस अनुसार बजेट व्यवस्था भए बमोजिम खर्च गर्न सकिनेछ ।

मिति २०७७।८।३ को मा.मन्त्रीस्तरको निर्णयानुसार स्वीकृत

पशुपन्छीका खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायलुयन्ट, डायग्नोस्टिक्स लगायतका उत्पादन विक्री वितरण सम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि,

२०७७

पशुपन्छीका विभिन्न रोगहरुको निदान, रोकथाम तथा नियन्त्रणमा प्रयोग गर्ने उद्देश्य अनुरूप कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय मातहतका प्रयोगशालाबाट उत्पादित पशुपन्छीका खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायलुयन्ट, डायग्नोस्टिक्स लगायतका उत्पादन मुलुकका विभिन्न स्थानहरुबाट सरल रूपमा विक्री वितरण गर्न आवश्यक भएकोले,

आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ६० बमोजिम कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले पशुपन्छीका खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायग्नोस्टिक्स लगायत मन्त्रालय मातहतका निकायबाट उत्पादन गरिएको सामग्री विक्री वितरण गर्न यो कार्यविधि तोकेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो कार्यविधिको नाम “पशुपन्छीका खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायलुयन्ट, डायग्नोस्टिक्स लगायतका उत्पादन विक्री वितरण सम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि, २०७७” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको मितिबाट लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-,

(क) “विभाग” भन्नाले पशु सेवा विभाग सम्झनु पर्छ ।

(ख) “प्रयोगशाला” भन्नाले कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय अन्तरगतका खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायलुयन्ट तथा रोग निदानका लागि आवश्यक डायग्नोस्टिक्स उत्पादन गर्ने प्रयोगशाला सम्झनु पर्छ।

(ग) “स्टकिष्ट” भन्नाले प्रयोगशालाका उत्पादनको बजार प्रवर्द्धन तथा विक्री वितरण गर्नको लागि नियुक्त थोक विक्रेता सम्झनु पर्छ।

(घ) “करारनामा” भन्नाले प्रयोगशाला र स्टकिष्टबीच खोप लगायतका उत्पादनको बजार प्रवर्द्धन तथा विक्री वितरण सम्बन्धमा गरिएको करारनामा सम्झनु पर्छ।

(ङ) “कोल्डचेन” भन्नाले खोपको गुणस्तर कायम राख्न खोप ढुवानी एवं भण्डारण लगायतका

क्रममा तोकिएको तापक्रमको सिमा भित्र राख्न अनुसूची १ बमोजिमका चिस्याउने उपकरण वा विधि प्रयोग सम्झनु पर्छ।

- (च) “सामग्री” भन्नाले प्रयोगशालाबाट उत्पादित तथा विक्री वितरण गरिने खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायलुयन्ट, डायग्नोस्टिक्स लगायतका सामग्री सम्झनु पर्छ।
- (छ) “धरौटी खाता” भन्नाले स्टकिष्टले धरौटी जम्मा गर्ने खाता सम्झनु पर्छ।
- (ज) “कार्यविधि” भन्नाले पशुपन्छीका खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायलुयन्ट, डायग्नोस्टिक्स लगायतका उत्पादन विक्री वितरण सम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि, २०७७ सम्झनु पर्छ।
- (झ) “समिति” भन्नाले अनुसूची २ बमोजिमको समिति सम्झनु पर्छ।
- (ट) “नष्ट गर्ने” भन्नाले प्रयोग गर्न अनुपयुक्त वा टुटफुट भएका वा म्याद नाघेको खोप, हाइपरइम्युन सिरम, डायलुयन्ट, डायग्नोस्टिक्सलाई वातावरणीय दृष्टिकोणबाट सुरक्षित रूपमा प्रयोगशालाले तोकेको विधि अनुसार निस्कृय बनाउने प्रकृत्यालाई सम्झनु पर्छ।

३. स्टकिष्ट नियुक्ति: (१) प्रयोगशालाले आवश्यकता अनुसार स्टकिष्ट नियुक्तिको लागि योग्यता पुगेका कुनै पनि व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीबाट समय तोकिएको निवेदन आव्हान गर्न सक्नेछ।

- (२) प्रयोगशालाबाट उत्पादित सामग्री विक्री वितरणको लागि कार्यविधिमा तोकिएका शर्तहरूको अधिनमा रही स्टकिष्ट नियुक्त हुन इच्छुक कुनै पनि व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीले प्रयोगशालामा योग्यताका प्रमाणहरू समेत संलग्न राखी अनुसूची ३ बमोजिमको तोकिएको ढाँचामा प्रयोगशालामा निवेदन दिनुपर्नेछ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम स्टकिष्ट बन्नका लागि निवेदन प्राप्त भएमा प्रयोगशालाले समितिको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम समितिको निर्णयानुसार निवेदन स्वीकृत भएका व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीलाई प्रयोगशालाले धरौटी रकम जम्मा गरी करारनामा गर्न जानकारी गराउनुपर्नेछ।
- (५) प्रयोगशालाले तोकेको धरौटी खातामा धरौटी स्वरूप राख्नुपर्ने रकम जम्मा गरेका व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीले प्रयोगशालामा करारनामाका लागि निवेदन दिनुपर्नेछ।
- (६) उपदफा (५) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएमा प्रयोगशाला र निवेदकबीच समितिले तोकेको ढाँचामा करारनामा गरी स्टकिष्ट नियुक्त गरिनेछ।

- (७) यो प्रकृत्या स्वीकृत हुनुअघि नियुक्त भएका स्टकिष्टहरुले समेत यसै प्रकृत्या बमोजिम करारनामा नवीकरण गर्नुपर्नेछ। यसरी करारनामा गर्दा विगतमा धरौटी रकम कम भएमा यो कार्यविधि अनुसार तोकिएको धरौटी रकम ६ महिना भित्र पुर्याइसक्नुपर्नेछ।
- (८) उपदफा (६) बमोजिम नियुक्त स्टकिष्टहरुले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा प्रयोगशालाबाट स्टकिष्ट प्रमाणपत्र नविकरण गराउनुपर्नेछ।
- (९) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएकोभएता पनि स्टकिष्ट नियुक्तिका कारण एकै स्थान वा क्षेत्र वा प्रदेशमा धेरै स्टकिष्ट नियुक्त भई अस्वस्थ प्रतिस्पर्धाको वातावरण सिर्जना हुन नदिन समितिले आवश्यक व्यवस्थापन गर्नेछ।
४. स्टकिष्ट बन्नको लागि आवश्यक योग्यता: (१) स्टकिष्ट नियुक्ति हुन आवेदन दिन इच्छुक व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीको योग्यता निम्नानुसार हुनुपर्नेछः,
- क) व्यवसायी नेपाली नागरिक
- ख) प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता तथा नवीकरण भएको
- ग) प्रचलित कानून बमोजिम पशुपन्छीका औषधि वा खोप विक्री वितरणको अनुमति प्राप्त गरेको
- घ) प्रयोगशालाले निर्धारण गरे बमोजिमको तापक्रममा विक्री गरिने सामग्रीको गुणस्तर कायम रहने गरी भण्डारण गर्ने ठाँउ भएको
- ङ) कार्यक्षेत्र बाहेक अन्य क्षेत्रमा समेत खोप विक्री वितरण गर्न सञ्जाल विकास गर्न सक्ने क्षमता भएको
५. स्टकिष्ट प्रमाणपत्र: दफा २ बमोजिम नियुक्त भएको व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीलाई प्रयोगशालाले अनुसूची ४ बमोजिमको ढाँचामा स्टकिष्ट प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुपर्नेछ।
६. स्टकिष्ट संख्या: मुलुकको संघीय संरचना अनुसार विभिन्न स्थानको जनघनत्व, पशुघनत्व, यातायात सुविधा, पशु चिकित्सालय तथा पशु स्वास्थ्यकर्मीको संख्या, सो क्षेत्रमा रोगको प्रकोप आदि समेतका आधारमा समितिले स्थान तोक्री अधिकतम स्टकिष्ट संख्या निर्धारण गर्न सक्नेछ।
७. स्टकिष्टबाट हटाउने: दफा ३ बमोजिम नियुक्त स्टकिष्टलाई देहायको कुनै पनि अवस्थामा समितिको निर्णयानुसार स्टकिष्टबाट हटाउन सकिनेछः
- (क) स्टकिष्टले आफ्नो कारोबार बन्द गरेको जानकारी प्रयोगशालालाई गराएमा
- (ख) प्रयोगशालाले तोकिएको लक्ष्य बमोजिम वार्षिक कारोबार नगरेमा

- (ग) स्टकिष्टको काम कारवाही प्रयोगशालाको हितमा नभएमा
- (घ) विक्री गरिने सामग्रीको गुणस्तरमा कैफियत गरेमा
- (ङ) अनुगमन टोलीबाट कारवाहीको लागि अनुरोध भएमा
- (च) एक आर्थिक वर्षभरी कुनै कारोवार नगरी निस्कृय बसेमा

यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि स्टकिष्टबाट हटाउनु अघि सम्बन्धित व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीलाई स्पष्टीकरण पेश गर्ने मौका दिइनेछ।

८. खोपको संचय तथा कोल्डचेन : (१) स्टकिष्टले खोपको संचय गर्दा उपयुक्त कोल्डचेनको व्यवस्थाको लागि नियमित विद्युतका साथै बैकल्पिक व्यवस्था समेत गर्नुपर्नेछ। यस्तो व्यवस्थापनको सम्बन्धमा प्रयोगशालामा समेत अनिवार्य जानकारी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(२) कोल्ड चेन कायम राख्न प्रयोगमा ल्याएको रेफ्रिजेरेटर वा डिप फ्रिज वा आईसलाइन्ड रेफ्रिजेरेटर वा कोल्ड रुमको तापक्रम अनुगमन उपकरण (टेम्परेचर मनिटरिङ डिभाइस) अनिवार्य रूपमा सञ्चालन गरी तापक्रमको रेकर्ड राख्नु पर्नेछ।

(३) यस्ता उपकरणहरूको मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित स्टकिष्टको हुनेछ।

९. धरौटी सम्बन्धी व्यवस्था: स्टकिष्ट नियुक्त हुन स्वीकृत व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीले रु. १,५०,०००/- (अक्षरूपी रु एक लाख पचास हजार मात्र) प्रयोगशालाले तोकेको धरौटी खातामा जम्मा गरी सोको प्रमाणपत्र लिनु पर्नेछ।

१०. सामग्री वितरण तथा भुक्तानी सम्बन्धी व्यवस्था: (१) प्रत्येक स्टकिष्टले एक पटकमा रु. १,५०,०००/- (अक्षरूपी रु एक लाख पचास हजार मात्र) सम्मको खोप वा अन्य उत्पादन उधारोमा लिन पाउनेछ। यसरी उधारो लगेको सामग्रीको रकम भुक्तानी भए बराबर मात्र पुनः उधारो दिइनेछ।

(२) उधारो स्वरूप गएको सामग्रीको भुक्तानी नब्बे दिन भित्र हुनु पर्नेछ। नब्बे दिन नाघी भुक्तानी भएमा भुक्तानी हुन बाँकी रकममा वार्षिक १० प्रतिशतका दरले व्याज लाग्नेछ।

(२) प्रत्येक आर्थिक वर्षको असार समाप्त भएको एक महिना भित्र अघिल्लो आर्थिक वर्षको हिसाव मिलान गर्नुपर्नेछ।

११. धरौटी फिर्ता: दफा ३ बमोजिम नियुक्त स्टकिष्ट जुनसुकै कारणले स्टकिष्टबाट हटेमा नीजको नाममा रहेको उधारो रकम सरकारी बाँकी सरह धरौटीबाट कट्टा गरी बाँकी रहने धरौटी रकम मात्र फिर्ता गरिनेछ।

१२. स्टकिष्ट सहूलियत: (१) प्रयोगशालाबाट उत्पादित सामग्री विक्री वितरण गरे वापत स्टकिष्टलाई तोकिएको विक्री मूल्यमा २० (बीस) प्रतिशत कमिशन स्वरुप दिइनेछ।

(२) एक आर्थिक वर्ष भित्रमा एउटै स्टकिष्टबाट रु. ३,००,०००/- (अक्षरूपी रु तीन लाख) भन्दा बढी मूल्यको सामग्री खरिद भएमा यस्ता स्टकिष्टहरूलाई रु. ३,००,०००/- (अक्षरूपी रु तीन लाख) भन्दा बढी जति रकमको सामग्री खरिद गरेको हो सोही रकमको १० (दश) प्रतिशत हुन आउने रकम वरावरको स्टकिष्टले माग गरे अनुसारको सामग्री वोनस वा थप सहूलियत स्वरुप दिइनेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम एक आर्थिक वर्ष भित्र प्राप्त गरेको सुविधा सोही आर्थिक वर्षमा उपभोग गर्नुपर्नेछ। एक आर्थिक वर्ष भित्र खरिद गरेको सामग्रीको हिसाव अर्को आर्थिक वर्षमा खरिद गरेको सामग्रीसँग मिसाई कुनै सुविधा माग गर्न पाइने छैन।

१३. अतिरिक्त प्रोत्साहन: एक आर्थिक वर्ष भित्रमा एउटै स्टकिष्टबाट रु. १५,००,०००/- (अक्षरूपी रु प्रन्ध लाख) भन्दा बढी मूल्यको सामग्री खरिद भएमा यस्ता स्टकिष्टहरूलाई प्रोत्साहन स्वरुप प्रयोगशालाको वार्षिक कार्यक्रममा उल्लेख भएअनुसार समितिको निर्णयानुसार कोल्डचेन व्यवस्थापनको लागि स्टकिष्टलाई आइसलाइन्ड रेफ्रिजरेटर (डिप फ्रिज) उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

१४. ढुवानी सम्बन्धी व्यवस्था: (१) कुनै स्टकिष्टले एक पटकमा रु. १,५०,०००/- (अक्षरूपी रु एक लाख पचास हजार) भन्दा कम रकमको सामग्री खरिद गरेमा सो सामग्री स्टकिष्ट स्वयम्ले प्रयोगशालाबाट लैजान पर्नेछ।

(२) कुनै स्टकिष्टले एक पटकमा रु. १,५०,०००/- (अक्षरूपी रु एक लाख पचास हजार) वा सो भन्दा बढीको सामग्री खरिद गरेमा प्रयोगशालाले केल्लचेन कायम हुने गरी प्रयोगशालाको सवारी साधन वा सार्वजनिक यातायात वा ट्रान्सपोर्ट कम्पनी मार्फत स्टकिष्टको कार्यालय वा गोदामसम्म ढुवानी गर्नेछ।

१५. म्याद नाघेका सामग्री नष्ट गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था: (१) स्टकिष्टले खरिद गरेका सामग्रीको म्याद समाप्त हुनु भन्दा चार महिना अगाडी नै प्रयोगशालामा उक्त सामग्रीको संख्या सहित जानकारी गराउनु पर्नेछ।

(२) प्रयोगशालाले यस्तो जानकारी प्राप्त भएमा उक्त सामग्रीको अवस्था यकिन गरी बढी खपत हुने स्थानमा पठाई सोधभर्ना गर्न सक्नेछ।

- (३) सोधभर्ना हुन नसकी म्याद नाघेका सामग्री प्रयोगशालालाई जानकारी गराई सो क्षेत्रको लागि तोकिएको भेटेरिनरी निरीक्षकबाट निरीक्षण गराउनु पर्नेछ र भेटेरिनरी निरीक्षकले सामग्री प्रयोग गर्न नमिल्ने प्रतिवेदन दिएमा त्यस्ता सामग्री प्रयोगशालाले तोकेको विधि अनुसार नष्ट गर्न सकिनेछ।
- (४) म्याद ननाघेका तर प्राविधिक प्रतिवेदनका आधारमा प्रयोग गर्न नमिल्ने सामग्री समेत विक्री वितरण नगरी नष्ट गर्नुपर्नेछ।
- (५) सामग्री नष्ट गर्दा निम्नानुसारको समितिको रहोबरमा गर्नुपर्नेछ,-
(क)	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रको प्रमुख	अध्यक्ष
(ख)	राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशालाको अधिकृत प्रतिनिधि	सदस्य
(ग)	पशुपन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशालाको अधिकृत प्रतिनिधि	सदस्य
(घ)	जिल्ला प्रशासन कार्यालयका प्रतिनिधि	सदस्य
(ङ)	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयका प्रतिनिधि	सदस्य
(च)	सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रतिनिधि	सदस्य
(छ)	स्टकिष्टको प्रतिनिधि	सदस्य
(ज)	भेटेरिनरी निरीक्षक	सदस्य
- (६) उपदफा (५) बमोजिम समितिको रहोबरमा नष्ट गरेको सामग्रीको विवरण सहितको अनुसूची ५ बमोजिमको प्रतिवेदन सम्बन्धित स्टकिष्टले प्रयोगशालामा पेश गर्नुपर्नेछ।
१६. अनुगमन: (१) स्टकिष्टको अनुगमन प्रयोगशालाले वार्षिक कार्यक्रम बजेट व्यवस्था गरी आवधिक रूपमा सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
- (२) स्टकिष्ट र डिलरको अनुगमन कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय वा समितिको निर्णयानुसार खटिएको टोलीले कुनै पनि समयमा गर्न सक्नेछ।
- (३) उपदफा (१) र (२) अनुसारको अनुगमन टोलीले मागेको विवरण सम्बन्धित स्टकिष्टले अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
१७. सामग्री सोध भर्ना सम्बन्धी व्यवस्था: (१) स्टकिष्टबाट खरिद भएको सामग्री प्रयोगशालाबाट ढुवानी गरी सम्बन्धित स्टकिष्टकोमा पुर्याउने क्रममा कुनै सामग्री कुनै कारणवश नष्ट भई काम नलाग्ने भएमा अनुसूची ६ बमोजिमको प्रतिवेदनका आधारमा प्रयोगशालाबाट सोको

सोधभर्ना उपलब्ध गराइनेछ ।

(२) स्टकिष्टले खरिद गरी आफ्नो रहोबरमा बुझेका सामग्री नष्ट हुन गएमा सोको सोधभर्ना दिईने छैन ।

(३) स्टकिष्टबाट खरिद भएको सामग्री विक्री वितरण नभइ म्याद नाघेको खण्डमा म्याद नाघेका सामग्रीको प्रयोगशालाले सोधभर्ना दिनेछ । तर यसरी सोधभर्ना माग गर्न स्टकिष्टले सामग्रीको म्याद समाप्त हुनु भन्दा चार महिना अगावै प्रयोगशालालाई लिखित वा अन्य संचार माध्यमबाट खबर गरेको हुनुपर्नेछ ।

(४) दफा १५ बमोजिम नष्ट गरिएको सामग्रीको प्रमाणका आधारमा सोधभर्ना दिइनेछ ।

१८. डिलर नियुक्ति: (१) स्टकिष्टले प्रयोगशालाबाट खरिद गरेका सामग्री थप क्षेत्रमा विक्री गर्न डिलर नियुक्त गर्न सक्नेछन् ।

(२) स्टकिष्टले डिलर नियुक्त गर्नु पूर्व सोको जानकारी प्रयोगशालामा गराउनु पर्नेछ र यसरी प्राप्त जानकारी अनुसार नयाँ नियुक्त हुने डिलरका कारण अन्य स्टकिष्टको कार्यक्षेत्रमा अवरोध हुने अवस्था देखिएमा प्रयोगशालाले डिलर नियुक्त नगर्न सूचना दिन सक्नेछ ।

(३) स्टकिष्टले नियुक्त गरेका डिलरहरूसँग कोल्डचेनको व्यवस्था सहित सामग्री संचय गर्ने सुविधा उपलब्ध हुनुपर्नेछ ।

(४) डिलरले विक्री गर्ने सामग्रीको व्यवस्थापन स्टकिष्ट आफैले गर्नुपर्नेछ ।

(५) कुनै कारणवश डिलरलाई स्टकिष्टले सामग्री उपलब्ध गराउन नसकि प्रयोगशालामा सामग्री उपलब्ध गराउन सिफारिस गरेमा प्रयोगशालाले डिलरलाई सामग्री उपलब्ध गराउन सक्नेछ । तर डिलरलाई सोझै सामग्री उपलब्ध गराएमा दफा १२ को उपदफा (१) बमोजिम स्टकिष्टले पाउने बराबरको सुविधा बाहेक थप प्रोत्साहन दिईने छैन ।

(६) डिलरलाई ढुवानीमा कुनै सुविधा उपलब्ध गराइने छैन ।

(७) डिलरको समेत दफा १६ बमोजिम अनुगमन गरिने छ ।

१९. मूल्य: प्रयोगशालाबाट उत्पादित सामग्री स्टकिष्ट वा डिलरले खुद्रा विक्री गर्दा तोकिएको गैरकर राजश्व दर अनुसार मात्र विक्री गर्नुपर्नेछ ।

२०. विविध: (१) प्रयोगशालाबाट उत्पादित सामग्रीहरू मध्ये गैरकर राजश्व दर निर्धारण गरिएका सामग्री राष्ट्रियस्तरबाट सञ्चालन हुने रोग नियन्त्रण कार्यक्रममा समेत प्रयोग हुने भएमा समितिको

निर्णयानुसार निशुल्क वितरण हुने र विक्री वितरण हुने सामग्रीको रंग, आकार, लेवल, मात्रा आदि मध्येबाट फरक छुट्टिने गरी मात्र विक्री वितरण गर्नुपर्नेछ।

(२) प्रयोगशालाबाट उत्पादित सामग्रीहरू मध्ये गैरकर राजस्व दर निर्धारण गरिएका सामग्रीहरू मध्ये स्टकिष्टले विक्री गर्नु पर्ने न्यूनतम मात्रा समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ। कुनै ठाँउ विशेषमा निश्चित जातका पशुहरूको संख्या कम भएको वा स्टकिष्टले खोपको माग कम भएको जानकारी गराएमा समितिले मात्रा हेरफेर गर्न सक्नेछ। तर कुनै कारणवश समितिले तोकेको मात्रामा प्रयोगशालाले सामग्री उपलब्ध गराउन नसकेमा प्रयोगशाला जवाफदेहि हुने छैन।

(३) प्रयोगशालामा प्राविधिक कारणले सामग्री उत्पादन हुन नसकेको अवस्थामा उत्पादन कार्य पूनः शुचारु भएपश्चात पहिले माग गर्ने स्टकिष्टलाई पहिलो प्राथमिकताका राखी सामग्री उपलब्ध गराइने छ।

(४) सरकारी निकायले प्रयोगशालाले उत्पादन गरेका सामग्री सोझै खरिद गर्न चाहेमा समितिले निर्धारण गर्ने आधार अनुसार प्रयोगशालाबाट सोझै विक्री गर्न सकिनेछ। यसरी गरिने विक्रीमा छुट लगायतका अन्य कुनै अतिरिक्त सुविधा प्रदान गरिने छैन।

२१. खारेजी र बचाउ: (१) "निजीस्तरमा स्टकिष्ट नियुक्ति गरी भेटेरिनरी खोप विक्री/वितरण गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०५५" खारेज गरिएको छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका निर्देशिका बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिने छ।

अनुसूची-१

(दफा २ को खण्ड (ड) सँग सम्बन्धित)

कोल्डचेन कायम राख्न आवश्यक उपकरण तथा साधनहरू

१. घामको प्रकाश सिधा नपर्ने १०“१० वर्ग फिट क्षेत्रफल भएको कोठा
२. २४ सै घण्टा उपलब्ध हुने बिजुली र चालू हालतको ईन्भर्टर १४०० VA क्षमताको
३. फ्रिज ड्राईड खोप संचयको लागि न्यूनतम -२०० C तापक्रम कायम राख्ने ३००-५०० लि. क्षमताको डिप फ्रिज
४. रेबिज वा अन्य तरल खोप संचयको लागि २-८० C तापक्रम कायम राख्ने गरि २०० लि. क्षमताको आइस लाइन्ड रेफ्रिजेरेजर

अनुसूची-२

(दफा २ को खण्ड (झ) सँग सम्बन्धित)

प्रयोगशालाबाट उत्पादित सामग्री विक्री वितरण व्यवस्थापन समिति

महानिर्देशक, पशु सेवा विभाग-	संयोजक
उपमहानिर्देशक, पशु सेवा विभाग पशुपन्छी रोग अन्वेषण तथा नियन्त्रण महाशाखा-	सदस्य
उपमहानिर्देशक, पशु सेवा विभाग पशु क्वारेन्टाइन महाशाखा-	सदस्य
प्रमुख, भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधि व्यवस्थापन प्रयोगशाला-	सदस्य
प्रमुख, केन्द्रीय पशुपन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला-	सदस्य
प्रमुख, राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला	सदस्य
प्रमुख, पशु चिकित्सा तथा रोग नियन्त्रण समन्वय शाखा, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	सदस्य
वरिष्ठ पशु चिकित्सक, राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला	सदस्य-सचिव

संयोजकको निर्देशन अनुसार सदस्य-सचिवले आवश्यकता अनुसार विज्ञहरुलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

अनुसूची- ३

(दफा ३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

स्टकिष्टको लागि आवेदन दिने ढाँचा

श्रीमान प्रमुख ज्यू

..... प्रयोगशाला,

..... ।

विषय: स्टकिष्ट हुने सम्बन्धमा

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा मिति .....मा ..... मा प्रकाशित सूचना अनुसार त्यस प्रयोगशालाको स्टकिष्ट भई प्रयोगशालाबाट उत्पादित सामग्री विक्री वितरणको लागि ईच्छुक रहेको ले .....लाई स्टकिष्ट नियुक्त गरिदिनुहुन अनुरोध छ। स्टकिष्ट भएमा कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले तोकेको विक्री प्रकृयाको पूर्ण रुपमा पालना गर्नेछु । स्टकिष्ट हुन आवश्यक कागजातहरु यसै निवेदन साथ संलग्न भएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

(फर्मको नाम र छाप)

संलग्न कागजातहरु

१. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
२. औषधि व्यवस्था विभागमा दर्ताको प्रतिलिपि
३. प्रचलित कानून अनुसारको व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरणको प्रतिलिपि
४. प्रचलित कानून अनुसारको कारोवार ईजाजत पत्र तथा करचुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
५. अनुसूची-१ अनुसार कोल्डचेन कायम राख्न आवश्यक उपकरण तथा साधनहरु
६. खोप विक्री वितरणको विजेनेस प्लान (विक्री/वितरण कसरी गर्ने एवं एक आर्थिक वर्षमा के कति सम्म विक्री/वितरण गर्न सकिने हो आदि विवरण संलग्न हुनु पर्ने)
७. कुन ठाँउमा विक्री वितरण गर्न चाहेको हो सो समेत खोल्नु पर्ने

अनुसूची-४

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

पशु सेवा विभाग

..... प्रयोगशाला

स्टकिष्ट प्रमाणपत्र

प्र देश . . . . . जि ल ल । . . . . .
महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिका/गाउँपालिका.....वडा नं. ....स्
थित.....लाई कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले तोकेको विक्री प्रकृया को
दफा ४ बमोजिम ..... प्रयोगशालाबाट उत्पादित सामग्री विक्री वितरण गर्न स्टकिष्ट नियुक्त
गरी यो प्रमाणपत्र जारी गरिएको छ ।

प्रमुख

..... प्रयोगशाला

मिति.....

कार्यालयको छापः

अनुसूची -५

(दफा १५ को उपदफा (६) सँग सम्बन्धित)

म्याद नाघी नष्ट गरिएको सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	खोप/सामग्रीको नाम	भायल	मात्रा	उत्पादन मिति	म्यादनाघेको मिति	कुल नष्ट भएको मात्रा

तयार गर्ने

रुजु गर्ने

जाँच गर्ने अधिकारी

अनुसूची-६

(दफा १७ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

ढुवानी गर्दा नष्ट भएको सामग्रीको विवरण

क्र.सं.	खोप/सामग्रीको नाम	भायल	मात्रा	कूल नष्ट भएको मात्रा	नष्टभएको सम्भावित कारण	कैफियत

तयार गर्ने

रुजु गर्ने

जाँच गर्ने अधिकारी